

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

VORT SOGNS HISTORIE

I 100 AAR

Indledning af

FORFATTEREN *SALOMON J. FRIFELT*

HISTORISK FORLAG

MCMLI

JERNE SOGN

omgivees af Annekset Skast, Brøndum og Guldager Sogne, Esbjerg Købstadjorder, Vesterhavet (Fanø Bugt) og Tjæreborg Sogn. Kirken ligger ca. 2 km ØNØ for Esbjerg. De temmelig jævne Jorder med enkelte Bakker (Skibhøj, Dyrhøj, Glasbjerg) er sandede og grusede, enkelte Steder lerblandede. En Del Eng (Smørenge) og lidt Plantage (Jærne Pl. anl. 1902, ca. 72 ha). Gennem Sognet gaar Landevejen fra Esbjerg til Kolding og Hjerting samt Esbjerg-Lunderskov Banen og den vestjydske Længdebane. Befolkning 1925: 4808 (1801: 509, 1851: 654, 1901: 1453). Gaarde og Huse 1921: 645. Det samlede Hartkorn 1905: 203 Tdr. 68 Gaarde med 163 og 204 Huse med 35 forskellige Lodder med 5 Tdr. Hartkorn samt 33 jordløse Huse. Ejds 1924: 10564, deraf Jordværdi 4020. Areal 2505 ha, hvoraf 1919 besaaet med Byg 63, Rug 175, Havre 297, Blandsæd til Modenhed 165, Kartofler 146, Foderroer 247. Brak udgjorde 3 ha. Grønfoder og Græsning 1051. Haver o. lign. 76, Tørvemoser 6, Skov 55, Heder og Lyngbakker 12, Klitarealer og Stenmarker 10, Vandareal 3. Kreaturhold 1925: 356 Heste, 1844 Stk. Hornkvæg (deraf 972 Køer), 57 Geder, 108 Faar, 2854 Svin.

I Sognet Byerne: Jærne, 1289 Jarne, med Kirke, Præstegaard, Skole, Forsamlingshus, opf. 1889, og Mølle. Vognsbøl, 1445 Wonsbøl, med Esbjerg Vandværk. Spangsbjerg, 1427 Spongbiærgaard. Boldesager, 1566 Boldersagger, med Skole og Ølbryggeri. Kvaglund, 1566 Auaglund. Novrup, 1566 Nourup. Veldbæk, 1566 Vilbeck, med Skole. Maade, 1566 Maaid, med Teglværk. Gammelby, 1566 Gammelby: 1. 2. 1921: 85 Gaarde og Huse med 394 Ind-

byggere, Teglværk. Uglvig, 1566 Ogeluigh. Tovrup, 1566 Thubdrup. Lykkegaarde, 1542 Lychegardt. Paa Jærne, Boldesager og Gammelby Marker ligger Forstæder til Esbjerg. I Sognet var der 1926 91 Fiskere, deraf 81 Erhvervsfiskere, der ejede 20 Motorfartøjer over 15 Tons til en Værdi af 400.000 Kr. 10 Motorf. med 5 og 15 Tons til Værdi 150.000 Kr. 3 Motorbaade under 5 Tons til Værdi 3000 Kr. samt Redskaber for 50.000 Kr. Værdien af Fangsten (720 Tons Rødspætter, 397 t Kuller) udgjorde 540.000 Kroner.

Jærne Sogn, en egen Sognekommune, i gejstlig Henseende forenet med Skast. S. har Tingsted i Esbjerg og hører under Rets- og Politikreds Esbjerg Købstad m. m. Varde Amtsstuedistrikt. Esbjerg Læge- og Skattekreds samt Vurderingskreds. Amtets 2. Folketingskreds, 8. Forligskreds og 7. Udskrivningskreds, Lægd 33 b. Kirken er i privat Eje. Den ret anselige Kirke, indviet til Skt. Morten, bestaar af Apsis, Kor og Skib, Taarn mod Vest, Vaabenhus (nu Ligkapel) mod Nord og Kapel ved Korets Sydside. Apsis, Kor og Skib er fra romansk Tid af Granitkvadre paa Sokkel med Skraakant. Apsis har Halvkuppelhv., cirkelrundt Vindue og Dobbeltsoffel. Korbuen har ornamenterede Kragbaand. selve Buen er ommuret (Spids). I den sen. Middelalder overhvæl vedes Kor og Skib, ligesom Taarnet (oprindeligt delvis Granit), Vaabenhuset, af Granit og Mursten, og Kapellet, væsentlig af Granitkvadre, tilføjedes, alle med Bjlkeloft. Ved en Restaurering 1890, Ark. Axel Møller, ommuredes bl. a. Taarnet og Sydmuren, en sydlig Indgang i Koret tillmuredes, og alle Vinduer blev rundbuede. Der fandtes Rester af Kalkma-

lerier fra ca. 1480. 1914 omdannedes Vaabenhuset til Ligkapel, og ny Indgang anbragtes paa Taarnets Nordside. Alttertavle i Barokstil fra 1653 med Malerier, deriblandt Nadveren. Romansk Granitfront. Smuk Prædikestol med gotisk Stavværk og Hjørnesøjler i Ungrenæssancestil. Tarvelig Himmel i Renæssancestil. I Skibet Epitafium over Præsten Maturin Carstensen, d. 1747. Hans og 3 andres Kister stod før i Kapellet (skal tidligere have været Sakristi), men nedsænkedes 1890 under Gulvet. Kirkens katolske Alterskab (ca. 1475) er 1925 afhændet til Løgumkloster Kirke, hvor det er opstillet paa Højalteret. Paa Kirkegaarden en Ligsten med Kors samt Bogstaverne KCD og Aarstallet 1594 samt 5 Gravstene over Medlemmer af Familien Spangsberg.

— — —

Spangsbjerg har været en adelig Sædegaard, der 1427 af Lyder Esbernsen (Emmiksén) blev pantsat til Jep Jensen (Skovgaard)s Enke, Fru Ingeborg Albretdatter (Skeel), som 1429 købte den af ham og hans Broder Emmike. 1624 solgte Fru Skram, Christensen Krag, Spangsbjerg og S. Mølle til sin Mands Brodersøn, Jørgen Krag til Endrup Hølm, som 1625 mageskiftede Gaarden til Kronen, der 1673 henlagde den til Sognepræsten ved Ribe Domkirke, der havde den endnu 1789 (de to Gaarde tilsammen 14½ Td. H). I Sognet nævnes 1440 en Gaard, „Stydker“. Byen Tovrup allerede 1562 øde 22. 2. 1637 deltes dens Marker mellem Novrup, Veldbæk og Uglvig Byer. Endnu kaldes nogle Huse Tovrup Huse. Sognet var endnu ved Midten af 17. Aarh. temmelig rigt paa Skov. I Landgilde ydedes i 1540'erne 28 Læs Ved, 18 Td. Kul og 25 Svin. Sognet gør nu ikke Indtryk af at være højrigt, idet der i Landskabet ikke tegner sig mange Gravhøje, og disse saa at sige tilmed alle er mere eller mindre ødelagte. Blandt de bevarede Høje er Jærne Kirkegaard, en ganske affladet Høj. Paa en Banke straks Syd for Jærne ligger 2 nu stærkt ødelagte Høje ved Navn Tinghøjene (saaledes kaldtes de allerede i Præstebereetningen fra 1638). NV for Veldbæk ses en tilplantet Langhøj af anselig Størrelse (Skibhøj). Men i Virkeligheden har der spredt i Sognet været mindst ca. 165 Gravhøje, hist og her samlede i Grupper eller i Fortsættelse af Højrækker i Nabosogne. De allerfleste af disse Høje er nu overpløjede eller sløjfede. Fra Jærne Sogn udskiltes 1894 Esbjerg (Esbjærg, Rørkær og Strandby) som selvstændig Kommune, og

fra 1. 4. 1914 adskiltes J. og Skast Sogne i kommunal Henseende.

Efter gamle Skøder nævnes Jærne Sogn første Gang den 19. November 1306; men Jærne By blev dog vistnok grundlagt i det 12. Aarhundrede. Navnet er oldnordisk: „jadarr“—Jærnet, og betyder Strandbred; det ældste Navn for Irland var ogsaa Jærne.

Under Syaarskrigen mellem Danmark og Sverrig, fra 1563—1570, maatte Frederik den II. sætte sit Krongods her, næsten hele Jærne Sogn, i Pant for et Laan af 2253 Daler, som Lensmanden Axel Viffer paa Riberhus laante Kongen, der saa udstedte et Pantebrev som Laantager. Dette Laan er deri anført saaledes: „To Tusinde, halvtredie Hundrede og tre gode myntede Daler som udi Tyskland og Danmark gængse er“ o. s. v. Forøvrigt vil jeg betæffende dette henwise til Historisk Samfund for Ribe Amt, Aargang 1914, hvor cand. juris Arne Sundbo fra København har anført Pantebrevet fuldt ud som det lød, og er ganske interessant at læse, ikke mindst for vi Jærne Sogns Beboere. Selve Jærne var 1537 en enkelt Gaard, maaske nok foruden Præstegaarden, Sognets Udstrækning i Længden ca. 1 Mil i Øst og Vest, og Bredden ¾ Mil i Nord og Syd.

Ved at sammenligne Matriklen fra 1683 med den, der blev lagt senere, i Aar 1820, finder man et ret betydeligt Fremskridt i Driften af den Jord, der lidt efter lidt kom under Ploven ved hver By i Sognet.

Matriklen 1683 og 1820:

Jærne By	261	Tdr.	780	Tdr.
Kvaglund	138	—	408	—
Bollesager	183	—	293	—
Strandby	182	—	395	—
Rørkjær	104	—	220	—
Esbjærg	96	—	240	—
Vogsnbøl	76	—	193	—
Spangsberg	124	—	241	—
Nourup	271	—	556	—
Veldbæk	267	—	512	—
Gammelby	127	—	357	—
Maade	143	—	628	—
Uglvig	93	—	227	—

I hele Sognet er der 1683 opdyrket 2180 Tdr. Land,
1820 — 5233

Som bekendt, i al Fald for mange af Læserne, findes der endnu her i Jærne Sogn slet ikke saa faa af

de ældgamle krinkelkrogede Diger; før var der mange flere, navnlig af de stensatte, indtil der blev saa god Brug for den Slags Sten til Esbjerg Dokhavn, og da bragte disse de respektive Sælgere en ganske uventet og ret betydelig Indtægt. De gamle krumme Diger har sikkert nok tjent til Hegn om Vangene i Fællesskabets Tid; nu er de fleste af disse Vangnavne glemte, kun enkelte af dem bibeholdt, saasom Mellemvang Nord for Jernbanen her, denne Vangs Navn er nu overført paa en af Kirkebyens Gader; ligeledes har vi Paikjær-Paddekær ved Gammelby, Langagre Nord for Kirken, Kurvekjær Syd for Søndergaard, fremdeles Sletting Nordøst for Gammelby og Rundinge i Maade, maaske nok flere.

I Aaret 1670 blev her som flere andre Steder paa Landet oprettet de saakaldte Ryttergodser, efter de samme skarpe Krigsregler som Landeværnet fra 1615 havde. Det var en følelig Byrde for Bønderne med disse Rytterindkvarteringer, hvorfor det var en saare glædelig Begivenhed, da man den 16. Juli 1716 saa Rytterhæren drage bort herfra den sidste Gang. — „Længe nok var de hos os!“ skriver Lauritz Sørensen i en Almanak denne Dag. Til den Tid boede der nemlig en da velbekendt fremragende Bondemand med dette Navn i Veldbæk, paa den Gaard, som forhenværende Sognefoged P. Nielsen nu er Ejer af. Om nysudnævnte Lauritz Sørensen forresten er født i Nourup, som han plejede at tilføje ved sit Navn, eller maaske tidligere har boet der, har man ingen Vished om. Imidlertid har han ogsaa gjort sig bemærket derved, at han i gamle Almanakker har optegnet forskellige mere eller mindre nævneværdige Begivenheder i Aarene fra 1711 til 1716. Kedelig nok at disse ved Udlaan er blevet mishandlede og en Del af hans Optegnelser derved gaaet tabt. Af Skade bliver man klog, men sjældent rig, siger et bekendt Ordsprog; men nu saa jeg i Sommer, da P. Nielsen velvilligt overlod mig disse Almanakker til nærmere Gennemsyn, at han havde dem gemt under Laas og Lukke i sit Skrivebord. Jeg vil da her fremdrage de fleste, i al Fald de, der endnu ved Omtanke kan læses, af L. Sørensens Optegnelser. „1711, den 16. Martius, skriver han, var jeg i Fredericia med Soldater, og ligeledes den 24. Oktober i Snog Høie“. Fremdeles har han anført: „Tirsdag den 16. May Anno 1713 Blef Hr. Magister Mathurin Castensens Sals-Hus op Reist paa dend sted den nu staaer i Jerne Præstegaard.“ „Gud Bevar hver Christen Menneskes

Huus og Hjem fra Ildebrand og ald anden Ulykkelig Hendelse for Jesu Christi Nafns skyld, Amen.“ — „1714, den 16. Februari solgte jeg den sorte Plag for 12 Sletdaler og 1 Mark lybsk.

Samme Aar har Lauritz Sørensen optegnet: den 6. Aprilus Pløjet til Haure, og den 15. tilsaaede. 1716 dene 24. Oktober anført, at denne Dag druknede 12 Mand fra Fanø. Ogsaa har han indført i sine Almanakker, hver Gang han og Hustruen har været til Guds Bord. Hvilke offentlige Stillinger, han har haft, er der vistnok ingen Oplysninger om, Sognefoged har han ikke været, thi dem fik vi først 1791, men en Tillidspost af en eller anden Art maa han sikkert nok have beklædt. Det er ikke saa usandsynligt, at han kan have været Sandemand, saaledes kaldtes jo de Mænd, der under Edsaflæggelse blev udnævnte af Kongen (8 i hvert Herred) til at paa-kende saavel civile som kriminelle Retssager. For os er der ingen Grund til at kritisere hans Retskrivning med den gammeldags Skrivemaade, derimod er det forbavsenede at se hans faste og tillige flydende Haandskrift. Meget tyder paa, at der i det forrige Aarhundrede har levet ikke saa faa dygtige og veloplyste Mænd her i Sognet, der ikke blot har forstaaet at dyrke Jorden, men ogsaa at føre en Pen.

Hos Gaardejer Søren Lykke i Maade har jeg saaledes ogsaa set en gammel, overmaade interessant Noteringsbog; paabegyndt 1761 af Morten Sørensen, Maade (f. 1737) og fortsat af hans Efterkommer; deri findes optegnet en Mængde forskellige Begivenheder. Af disse skal jeg her anføre følgende:

„Anno 1780 d. 28. May døde Hr. Johannes Brinck Jerne Degn, d. 17. Sept. kom Monss Peder Brandt her i Menigheden til Degn. 1780 d. 27. November afbrændte Jens Nielsen Sals—Hus i Esbjerg Fra Anfang 1784 til den 5. Marts gik man bestandig til Fanø og Sønderhoe paa Is, sidste Dag druknet tvende Mænd. Efter en 8 Dages tõe blev bestandig Haardt Frost til den 6. April. — Anno 1792 d. 11. Februari døde Hr. Bøtker, som har udi Jerne og Skads Menigheder været Præst udi 44 Aar. — Nye Mandtal. Ved 1800 Aar, fylder 509 Personer store og smaa alt i alt Jerne Sogn. Skads Sogn 345.

1801 d. 2. April som var Skiertorsdag holdt Danmark og Engelændere En stor Søslag i Østersø nær ved Kiøbenhavn.

Samme Aar d. 3. April blev Baun-Vagt begyndt ved Strandsiden, og her paa Esbjerg Baun. Meldum

Den 26. og 27. Martz Seilet Engelænder Med 54 Orlogsskibe igennem Sunden Ind i Østersøe feit megen Skade ved Castellen, holdt dog for bemeldte Søslag, men med Forlis, saa Den maatte give tabt og bede om Pardon.

Fra 16. December 1813 til 4. Febr. 1814 var alle Landværrens Mænd af Jerne Sogn og flere i Fyen, og da var Svensken med sin Krigs Magt Norden Rensborg, og da var 34 Koesakker fra Rusland i Ribe i 10 Dage, men gjorde synderlig ingen fortræd, ikun een af Koesakker blev skut ved Kierken. —

Anno 1826 døde vor Præst Hr. Niels Laudsen Bønnelykke, han var Præst i Jerne og Skads Menigheder i 39 Aar, faldt om i sin Have og døde den 12. December.

Aaret 1826 var en meget overmaade tør Aar med nordlig Vind og Natte Frost, saa der var baade lidet Byg og mindre Hauer. I May var en Himmel Tegn, som aldrig før var set, og som var i bueformlig Ringe, og hvidagtig at se til.

1827 den 6. May som var 3. Søndag efter Paaske holdt Hr. Søren Spandet sin indgangs Prædiken i Jerne Kierke.

1835 den 1. April blev bemeldte S. S. Hjort begravet paa Jerne Kierkegaard, var her Præst i 8te Aar, han var 70 Aar og 3 Uger.

1835 den 9. August gjorde Hr. Gabriel Koch hans indgangs Prædiken i Jerne Kierke. Da var saa svær Storm at det afslog saa meget Korn, saa det var uden lige."

Af ovenstaaende enkelte Uddrag er det værd at lægge Mærke til, at der om Pastor Bønnelyche kort og godt fortælles, at han faldt om i sin Have og døde, ikke at han fandtes død med et Jagtgevær ved sin Side. Ligeledes at Degnen Johannes Brinch er død 1780, det antages ellers, at han døde 1779; hvem der har Ret faar staa hen. Man har været i Tvivl om, hvorvidt der har været en Degn mellem J. Brinch og Brandt, men da det af Optegnelserne her fremgaar, at Brinch er død i Maj 1780 og Brandt kommer hertil i September, er der jo ingen Sandsynlighed for, at der har været én mellem disse. Desuden findes i Bogen Optegnelser om Ejendomsandler, Udskiftninger, Ildebrande, Stormflod, Kornpriser, Penges Værdi og meget mere, blandt andet ogsaa at man to Gange senere har kunnet gaa til Sønderho paa Is nemlig i Aarene 1800 og 1814. Endvidere en Del Slægtsoptegnelser hvoraf det kan

ses at Morten Sørensen 1761 blev gift med Anne Nielsdatter fra Veldbæk, og at de er Oldefædre til Søren Lykkes Hustru i Maade, i hvis Hjem den gamle Noteringsbog opbevares. Morten Sørensen har været en ualmindelig oplyst Mand og har haft mange Tillidshverv. Det kan saaledes ses af Noteringerne, at han har været Lægdsmand, Brandtaksationsmand for Landbygninger, ligesom han har ført Regnskabet over Udgifterne ved den saakaldte Udejerfenne i Tjæreborg, samt at der om Retten til Eftergræsningen i denne har været ført Proces mellem Udejerne i Jerne Skads Sogn og Tjæreborg Sogns Beboere. Udejerne vandt Processen baade ved Under-, Over- og Højesteret.

Hos Gaardejer N. Chr. Sørensen i Gammelby har jeg ligeledes set en meget gammel Prædikens-Bog, hvori der findes forskellige Slægtsoptegnelser, paa-begyndte af Søren Hansen født 1743. Deri er ikke blot anført hvilken Dag og Time Børnene er fødte, men ogsaa den Dag de er kristnede, samt hvem der har været Faddere. Hvormange er der af os, som husker vor egen, endnu mindre vore Børns Daabsdag, skønt den maa siges at være den vigtigste Dag i vort Liv, hvorfor det ville være ønskeligt, om vi optog denne gode gamle Skik igen. Om denne Søren Hansen har jeg ikke kunnet skaffe synderlig Oplysning ud over, at han var Gaardejer i Gammelby og Bedstefader til Gaardejer Søren Hansen sammesteds, der senere vil blive omtalt.

Derimod er der en anden Mand her fra Sognet ogsaa født i det 18. Aarhundrede, om hvem der kan fortælles en hel Del, nemlig den gamle Sognefoged, senere Sogneforstander Hans Pedersen i Nourup. Han var født i Rørkær d. 8. Aug. 1785 paa den Gaard, der nu ejes af S. Sillasen, men den Gang ejedes af Hans Pedersens Fader Peder Sørensen, der døde forholdsvis tidligt, og hvis Enke Anne styrede Gaarden i flere Aar, og senere overlod den til yngste Søn Niels Pedersen, hvis Datter Anne blev gift med N. P. Sillasen. I 1806 indkaldtes Hans Pedersen som Soldat, og lærte i Fredericia, da det var urolige Tider, blev han i Soldatertrøjen. Senere kom han til Sjælland, hvor han blev syg af Tyfus, da Doktoren vilde aarelade ham, langede Hans Pedersen i sin Fervildelse en kraftig Ørefigen, idet han raabte: „Vil du tage Livet af mig din Kæltring“. Efter denne Sygdom var han meget medtaget og daarlig skikket til Tjenesten, hvorfor han sendtes til Samsø for at

gaa Strandvagt, men ogsaa dette oversteg hans Kræfter, hvorfor han hjemsendtes med Ordre til at møde igen, naar han blev rask. Han blev færget over til Norsminde, hvorfra han skulde tilbagelægge Vejen til sit Hjem til Fods.

Fra denne Vandring fortalte han ofte med Harmen om den Ugæstfrihed, han havde mødt i Hads Herred. Han maatte gaa forgæves fra Dør til Dør og bede om Nattely, indtil han i en Gaard overraskede Manden og Konen i Færd med den forbudte Brændevinsbrænding, og de, af Frygt for at han skulde melde dem til Øvrigheden, ikke turde nægte ham Natteløgi. Da han omsider træt og forkommen naaede hjem en Aften i Mørkningen, kunde hverken hans Moder eller Broder kende ham, saa daarlig saa han ud, men som de ægte Vestjyder de var, gav de ham desuagtet en gæstfri Modtagelse; først da de havde talt lidt sammen, udbød Broderen pludselig: „Du er jo Hans!“ Han havde genkendt ham paa et stort Ar paa venstre Pegefinger, som han havde faaet ved Hakkelsesskæring. Hans Pedersen kunde fortælle mange Erindringer fra Krigen, særlig fra den Tid han var i det fremmede, og da især fra Meklenbør og Hannover; han var med i 8 Aar. Det sidste Slag han deltog i, var det store Slag ved Sehested 1813.

Efter Fredsslutningen kom han hjem til Rørkær.

Her traf han sammen med Ib Andersen fra Ølholm ved Horsens, de drev en betydelig Handel, saavel Ind- som Udførselen af hans Varer foregik ved Rørkær, hvor de fleste af de Varer han fik fra Udlandet blev smuglet i Land, dette foregik lidt østen for den nuværende Esbjerg Havn, et Sted der var særlig godt skikket dertil, da det laa godt dækket bag Esbjerg Bavnehøj. Toldkontrolløren boede dengang i Hjerting. Hans Pedersen der var i Besiddelse af medfødte Handelsevner kom først i Tjeneste hos Ib Andersen; men efter nogle Aars Forløb begyndte han en selvstændig Handel, dog vedblev de at handle en Del sammen, navnlig i Udlandet, ligesom de ogsaa var fælles om Smugleriet. Hans Pedersens Handel var baade en gros og detail. Forretningen dreves i Rørkær, men nogen egentlig Butik havde han ikke. Detailhandlen foregik i Moderens Storstue, hvorimod Laden husede Grosvarerne og Smuglervarer, baade til Ib Andersen og til Købmænd i Varde, med Hensyn til det sidste maatte Hans Pedersen vistnok sande, at Utak er Verdens Løn, thi

senere da de mærkede hvorledes hans Forretning tog til anklagede de ham for ulovlig Handel. Man forbavses naar man af Regnskabsbøgerne fra den Tid omkring 1882 ser Priserne paa de forskellige Landbrugsprodukter, som Eksempel kan anføres, at Rug kostede godt 4 Kr. pr. Tønde, en Flæskeskinke 20 Øre pr. Pd. En Høle kostede mere end et Læs Hø, og et Par Uldkarter og en Gris var lige værdifulde.

I 1822 købte H. Pedersen Gaarden, Matr. Nr. 12 i Norup, en af de saakaldte Bennedgaarde, Ladebygningen var temmelig ny, de øvrige Bygninger gamle og forfaldne, hvorfor han allerede 1824 byggede et nyt Stuehus. Dette blev baade højere og rummeligere end sædvanligt, hvorfor der ogsaa faldt mange Bemærkninger i den Anledning. En udbød: „Sikken et Slot H. Pedersen bygger, mon han vil helt op til Himlen“, en anden mente, at han vilde blive let at løfte, eftersom han steg saa højt til Vejrs.

Her fortsatte Handelen, men Smugleriet dreves fremdeles ved Rørkær. H. Pedersen fik nu en betydelig Medhjælper i Morten Knude (Kristensen) der havde ualmindelige Evner som Handelsmand, og var en Mester til at skrive. Da Hans Pedersens Tid var meget optaget, eftersom han ogsaa drev en Del Handel sammen med Hans Christensen, fra Krogsgaard med hvis Datter Edel han var bleven gift 1824, kom Morten Knude til at staa for den daglige Handel og fik Part i Forretningen. Men saa 1827 anklagede Købmændene i Varde ham som foran omtalt for ulovlig Handel, og det kom til Retssag med Forhør, Vidneafhøring o. s. v.

Sagen endte imidlertid med, at Hans Pedersen blev frifunden, hvorimod Morten Knude idømtes en Bøde paa 5 Rigsdaler, og Sagsomkostninger, hvilket Beløb han nægtede at betale, hvorfor der senere foretoges en Udlægsforretning som dog ikke blev forfulgt. Da Morten Knude nogen Tid efter kom til Varde, blev han anholdt og indsat i Gældsarrest, men efter 8 Dages Forløb atter sat paa fri Fod, da Adfæren mod ham ikke var foregaaet paa lovlig Maade. Saaledes endte denne Retssag og selv om begge slap nogenlunde derfra, fik Forretningen alligevel et svært Knæk; de sidste Aar var det navnlig Korn- og Tømmerhandel der dreves. Da H. Pedersen og Morten Knude ophævede deres Fællesskab flyttede den sidste til Fanø, men købte senere en Gaard paa Sneumgaards Mark. Som det sidste Udslag af Hans Pedersens engang store Handelsforret-

ning maa man opfatte hans Handel med Humle, ligesom han ogsaa paatog sig Leverancen af Glas til hele Nybygninger, men ellers gik hans Handel nu i anden Retning. Sammen med sin Svigerfar købte han flere Gaarde paa Spekulation, ligesom han ogsaa drev en ret omfattende Kreaturhandel. Da Skibsfarten tog Opsving og der byggedes en Del større Skibe paa Fanø, paatog han sig ogsaa Provantering af Skibe. Hvor meget han end færdedes ude, ledede han dog al Tid selv Gaardens daglige Drift, og vidste Besked selv med de mindste Ting.

Da han var 70 Aar blev hans Ben svage, og han maatte støtte sig ved en Kæp, der dog senere maatte ombyttes med Krykker. 1857 overlod han Gaarden til sin Søn Peder Hansen. Hans Pedersen blev 97 Aar og var trods sin høje Alder ualmindelig aandsfrisk, ligesom han bevarede sin udmærkede Hukommelse, saa det var en Fornøjelse at høre ham fortælle om sine Oplevelser. — I de sidste Aar var det hans daglige Syssel at vinde Garn, og det gjorde han med en Ihærdighed, som gjaldt det at vinde en Herregaard. Efter at have ligget til Sengs 8 Dage, uden Sygdom og Smerter hensov han den 8. Januar 1883.

At Skildringen af Hans Pedersen er bleven saa udførlig, maa jeg takke Lærer Nourup i Alslev for, da han har været saa venlig at give mig Lov til at gøre et Uddrag af den ypperlige Skildring, han har givet af sin Bedstefar i Historisk Samfund for Ribe Amt (Aargang 1906, S. 136).

Da jeg kom til Jerne fandtes der endnu mange Bygninger med Bindingsværk, som Regel hvidkalkede; men de flinke Klinepiger der tidligere klinede og hvidtede Murene, og forstod at bruge baade Murske og Kalkkekost var forlængst forsvundne. Grydepigerne ligeledes. Men jeg kan huske, at flere af de ældre Koner fortalte mig, hvorledes de som unge Piger havde været med til at lave de saakaldte Jydepotter. Det var især Kvinder der lavede disse. Mandfolkene havde kun at opgrave Leret, og besørge dette kørt hen til Brændingspladsen, sædvanlig med deres Stude, eller Køer. Lermassen blev da opslaaet omtrent ligesom man slaar Brød op, efter at den først var bleven blandet med fint Sand og æltet til en Dejg med de bare Fødder. For at tildanne Gryder, Potter, Kar, Skaale, Sifade, Pander, Kaffe-kander o. s. v. brugtes ingen Redskaber, de dertil øvede Fingre besørgede let Forarbejdelsen af alskens Sager. Kun med en lille Sten blev der banket lidt

for at Potten, eller hvad det nu var, der blev lavet, kunde faa sin rette Form forinden Fødder eller Hanke blev tilføjet. I en Sanddyngge opkastet ude paa Marken blev Karrene sat i en Rundkreds, de mindre ind i de større med Bunden opad. Dyngen overalt godt dækket med Lyngtørv og saa blev der sat Fyr i Pøtten, som man kaldte den. Brændingen tog i Reglen en 4 a 5 Dage, da Ilden kun maatte brænde ganske smaat til at begynde med, og efterhaanden forøges. Vistnok først naar Genstandene var brændte lidt, blev de glaserede, strøgne med en skarp Flintsten, derved fremkom de Streger som man ser Fade og Skaale prydet med.

For Rejsende der ved Aftenstid kom forbi en saadan Ildpøt, og saa de næsten kulsorte Piger oplyste af Baalet vandre rundt om Pøtten, pirrende op i Ilden med deres Forke, var de næsten som et Skuespil. En stor Del af Jydepotter og Kar blev udskibet fra Hjerting til Hamborg og København, andre blev ført trindt omkring i Landet paa Pottevoagne. Pottemageriet er som sagt allerede ophørt her i Begyndelsen af det forrige Aarhundrede, derimod dreves her længere hen i Tiden en ret betydelig Teglværksindustri.

Hovederhvervet her paa Egnen var ogsaa til den Tid Agerbrug, og Jerne Sogn var bekendt for at være temmelig velhavende, hvad just ikke de mange gamle Gaarde tydede paa, da flere af dem i høj Grad trængte til at ombygges; men havde vor Far ikke Lyst eller Mod til at bygge, saa laa der som oftest i hans Egetræs Skatol nogle gode Obligationer, saa hans Søn, naar han kom til Styret, nok kunde bygge en ny Gaard, uden at paadrage sig synderlig Gæld. Som Eksempel paa, hvor lidt Pris Folk den Gang satte paa Luksus kan anføres, at da jeg kom hertil fandtes der, saa vidt jeg husker, kun 3 a 4 Fjedervogne i hele Sognet.

Blandt Foregangsmændene paa Landvæsenets Omraade maa nævnes Gaardejerne Jens Jacob Gejsing i Uglvig og Søren Hansen i Gammelby, der var de første her i Sognet der begyndte at mergle deres Marker, hvorfor de ogsaa begge tilkendtes det kgl. Landhusholdningsselskabs Sølvbæger.

Jens J. Gejsing var født i Gørding Mølle, blev gift i Maltbæk, kom derfra til Tranberg, Aarre Sogn; i 1856 til Andrup og 1863 til Uglvig. Han var i en længere Aarrække Medlem af Sogneraadet, hvori han blev indvalgt 3 Gange, og Medlem af Skolekommissionen. Det var som Repræsentant for disse,

at jeg først lærte ham at kende, han kom navnlig til Darum, hvor jeg dengang boede, for at tale med mig i Anledning af, at jeg havde meldt mig som Ansøger til Degneembedet i Jerne. Jeg husker endnu, at jeg maatte synge et Par Salmer for ham, hvad jo var meget naturligt. Da den nuværende Degnebolig blev opført, ledede han Arbejdet og førte selv daglig Tilsyn dermed. Han var ihærdig som faa, forlangte ogsaa, at de, der stod i hans Tjeneste, skulde arbejde med Flid og Troskab; thi selv var han en Slider, der ikke skaanede sine egne Kræfter. Han døde først i 90erne og var da 80 Aar gammel.

Søren Hansen blev født 27. Febr. 1810 i Gammelby og gift 1838 med Maren Nielsdatter fra Roushøje i Grimstrup Sogn. Han var som ovenfor omtalt en anerkendt dygtig Landmand, og var ikke blot en af de første der merglede men ogsaa den første hér, der brugte Græsfrø; han opdyrkede 30 til 40 Tdr. Land. Foruden Sølvbægeret modtog han ogsaa et Diplom fra Landhusholdningsselskabet og desuden i Aarenes Løb mange forskellige Præmier, mest nyopfundne Avlsredskaber, blandt andet en Svingplov og en Fork, en af de saakaldte københavnske, der først ca. 20 Aar senere kom i Handelen her. Desuden et Bihus, som ogsaa var noget ganske nyt til den Tid. Søren Hansen var i Sogneraadet i mange Aar og i 6 Aar dets Formand.

Sammen med N. P. Sillasen, Rørkær, Niels Christensen, Esbjerg, og Chr. Nielsen Knude, Nourup, byggede han Jerne Mølle. I adskillige Aar drev de Møllen i Forening, og i den Tid var Søren Hansen Formand for Interessentskabet, derefter overtog han Møllen i Forpagtning i 7 Aar. Søren Hansen døde den 10. Juni 1884.

En lille Episode fra en Spadseretur, Søren Hansen og jeg foretog paa Esbjerg Havneplads maa jeg fortælle da den vidner om Søren Hansens ægte vestjydske Lune. Vi stod netop og betragtede de store Betonblokke der laa i lange Rækker ved Siden af hinanden, da vi saa selve Carlé komme anstigende. Ingen af os havde erhvervet han allernaadigste Tilladelse til at betræde Havnepladsen, hvorfor jeg gik ham et Par Skridt i Møde og hilste paa ham, men han hverken hilste igen eller bærede mig med et eneste Kvæk, derimod buldrede han lige løs paa Søren Hansen: „Hvadt staar han hier und gloer efter, hvadt vil han hier?“ „Ja, ja, lille Carlé“, svarede Søren Hansen, „vi ser jo bare paa de vældige Blok-

ke, og a skal da saa vis ingen stjæl eller rend væk holde Orden, ligesom han ogsaa tilfulde forstod at underholde det rejsende Publikum. Spangsberg var en meget oplyst og nobel Mand, hvis Navn var kendt vidt omkring. I adskillige Aar befordrede han selv de mange velhavende Skibskaptajner og Søfolk fra Nordby og Sønderho hen til en eller anden af vore Søkøbstæder, naar de om Foraaret tog ud paa Langfart og hentede dem igen om Efteraaret, naar de havde „lagt op“. Søfolkene brugte den Gang at ligge i Hi ligesom Bjørnen nogle Maaneder om Vinteren. Jeg mindes endnu tydeligt, da jeg som en lille Purk sammen med min Plejefar første Gang var i Strandby Kro. Spangsberg kom da hen til mig med et Glas og vilde, som han nok saa lunt sagde, traktere mig med en sød Drik, der smagte godt. Jeg tog Glasset og satte det for Munden, men — tænk Dem min Forbavselse, jeg fik ikke en Draabe i Mundet. Det var naturligvis et Fikserglas, men et saadant havde jeg aldrig set før. At Spangsberg besad en Række Tillidshverv er en Selvfølge, han var saamed.“ „Nein, gevis nok“, brummede Carlé og forlod os, mens han vistnok grinte lidt smaat i Skægget over det gode Svar, han havde faaet.

I Jerne Sogn var der den Gang kun et Gæstgiveri, nemlig Strandby Krogaard; skønt denne laa i en Udkant, var den dog Centralpunktet ikke blot for Sognet men for hele Omegnen. Her var Færgested, Postkontor, Dagvognsbefordring, Købmandshandel m. m.

Ejeren, Christian M. Spangsberg, var født den 2. August 1812 og gift med Mariane Jacobsdatter, født 28. Juli 1808 i Hjortkær. Om Chr. Spangsberg blev der sagt, at han for Resten ikke var oplagt til at være Kromand; han forstod ikke ret at samle Stamgæster, efter som han ikke kunde eller vilde drikke med Gæsterne, kun en enkelt Gang, naar en eller anden god Ven opfordrede ham dertil, tog han Plads i Skænkestuen. Imidlertid forstod han mesterligt at ledes Sognefoged, Strandfoged, i Sogneraadet og Medlem af forskellige Kommissioner.

1863 afstod Chr. Spangsberg Strandby Kro til sin Søn, Morten Spangsberg; da denne 1875 byggede Hotel Spangsberg i Esbjerg, blev Gæstgiveriet i Strandby Kro nedlagt.

Chresten Spangsberg døde den 18. Septbr. 1879.

Som den, der i den længste Aarrække har beklædt Posten som Sognefoged i Jerne Sogn, maa

sikkert nævnes Niels Pedersen i Veldbæk, der var Sognefoged her i 42 Aar.

Niels Pedersen er født i Veldbæk den 15. Septbr. 1813. Han havde som ung baade Lyst og Evne til mekanisk Arbejde og lavede mange forskellige nyttige og smukke Ting. Han beskæftigede sig ogsaa med Reparation af Violiner, Ure, Klokkeværker m. m., ligesom han byggede en lille Smedie, hvor han kunde udføre det paa Gaarden nødvendige Smedearbejde. Niels Pedersen lærte ogsaa at spille paa Violin og spillede undertiden med ved Bryllupper og andre Gilder.

I Aaret 1842 blev han gift med Øllegaard Mortensen, en Datter af Morten Hansen i Jerne Søndergaard, og overtog nu Fødegaarden. Kort efter Krigens Udbrud i 1848 blev han udnævnt til Sognefoged, en Post der var alt andet end behagelig under disse Forhold. Fjenden rekvirerede Heste, Vogne og alt muligt og henvendte sig blot til Sognefogeden, der saa maatte skaffe det forlangte.

Senere, da Havneanlægget begyndte, blev Sognefogeddistriktet baade større og mere besværligt, og selv om der nu blev ansat en Politibetjent i Esbjerg, var der dog meget for Sognefogden at varetage. Han maatte fremdeles opkræve Skatter og inkassere disse, ligesom han ogsaa som Sognefoged maatte være med ved Forkyndelsen af Stævninger.

Desuden var han Brandtaksationsmand i Jerne og Skads, og i mange Aar var han med til at vurdere til Brandforsikring vistnok omtrent hvert Hus, der blev bygget i Esbjerg, saa han har fulgt Esbjergs Udvikling fra den første Begyndelse. Man saa ham stadig paa Vandring med Stok i Haand, men næsten aldrig, hvad enten det var Sommer eller Vinter, med Overfrakke paa; han var blevet hærdet af de mange, mange Ture, han foretog til Esbjerg og rundt om i Sognet. Nogle Aar før han afstod Sognefogedbestillingen til sin Søn, Peder Nielsen, Veldbæk, blev han dekoreret med Dannebrogskorset, men beskeden, som han var i al sin Færden, saa man ham sjælden bære dette Hæderstegn, skønt han havde gjort sig fortjent til det som faa; thi han havde udført sin besværlige Gang i det store Sogn med en sjælden Hensynsfuldhed, Samvitighedsfuldhed og Troskab.

Paa sine gamle Dage tog han atter fat paa sin Ungdoms Beskæftigelse og tilbragte sin meste Tid i Værkstedet; ledig kunde han ikke være, dertil

havde han ført et for arbejdsomt og virksomt Liv. Han døde den 24. September 1897.

Af Købmandsforretninger var der paa den Tid kun en i Sognet foruden den i Strandby Kro, nemlig Chr. Mortensens i Jerne Søndergaard.

Chr. Mortensen eller Christen Søndergaard, som han sædvanlig kaldtes, var født den 6. September 1825 og blev gift den 17. Maj 1856 med Margrethe Lambertsen, født 31. Januar 1833 i Jerne (paa den Gaard, der nu ejes af Kr. Jepsen). Købmandsforretningen aabnedes 1856, og den tiltog efterhaanden mer og mer; thi Chr. Mortensen var en dygtig og driftig Købmand og fik snart en meget udstrakt Landhandel. Han forsynede ikke blot en stor Del af Omegnen med Købmandsvarer, men opkøbte tillige Korn, Flæsk, Smør, Huder m. m.

Ikke blot som Forretningsmand var hans Navn kendt i videre Kred, men med fuld Føje nævnes han som en af de første i Rækken blandt Styrene for Jerne og Skads Sognes fælles Anliggender. I en længere Aarrække var han Sogneraadsformand, Forligsmægler, Medlem af Skolekommissionen, ligesom flere andre Tillidshverv var ham overdraget.

Udrustet med en bedre Oplysning end almindelig til den Tid, forenet med praktisk Dygtighed, fik hans Navn og Stemme betydningsfuld Vægt, særlig i Forretningssager, og mange saavel kommunale som andre Sager blev ved hans Medvirkning ordnede saaledes, at Resultatet vandt Bifald og Anerkendelse.

Han døde den 17. Marts 1893.

— — —

Den 1. August 1900 nedbrændte (ved Lynnedslag) den gamle Søndergaard, hvortil der ikke blot for Slægten, men ogsaa for mange af Sognets Beboere, knyttede sig mange gode Minder; thi Jerne Søndergaard havde altid været et gæstfrit Hjem baade for gamle og unge.

I Aaret 1873 blev Landevejen anlagt, tidligere var der en livlig Færdsel med den gamle Strandbyvej (Postvejen) Nord for Degneboligen og Kirken, da saa man jævnlig den gule Postvogn med den rød-klædte Kusk køre gennem Jerne og hørte Posthornets Trateretra; imidlertid blev der langt større Trafik med den ny Vej til og fra Esbjerg. Den 24. September 1874 rullede det første Prøvetog gennem Jerne. Længe var der arbejdet paa at faa Løven om Havnen og den vestjydske Bane vedtaget,

og megen Strid havde der staaet. Vi ældre husker endnu mange af de skarpe og ironiske Udtalelser, der faldt i Rigsdagen om denne Sag. Nogle mente, at dersom vi skulde have en Bane herovre, skulde det da være for Studenes Skyld, og saa kunde vi jo godt nøjes med en Hestebane, det havde jo ingen Betydning, om Studene kom til Esbjerg lidt før eller senere. Andre foreslog, at vi kunde faa en Studebane, saa kunde Studene skiftes til at trække hverandre. Alle disse haanende Udtalelser er forlængst gjorte til Skamme, men man forstaa, hvor megen Modstand Banesagen havde at kæmpe imod, og hvilket Taalmodighedsarbejde det har været Gang efter Gang at rejse Sagen paany, naar det syntes, som om den helt var lagt til Side. Hvor mange Medlemmer, der sad i den Kommission, der arbejdede for Jernbane-Sagen, ved jeg ikke, men jeg husker bestemt, at N. P. Sillasen, Rørkær, var et meget ivrigt Medlem af ovennævnte Kommission.

Niels Peder Sillasen var født i Andrup den 19. Juni 1831, gift første Gang med Niels Pedersens Datter Anne Nielsdatter Rørkær og anden Gang med Maren Spangsberg fra Strandby Krogaard. Proprietær Sillasen var en overmaade virksom og dygtig Mand, foruden Driften af sin store Landejendom fik han Tid til at varetage en Mængde Tillidshverv, han var saaledes ikke blot som ovenfor anført i Kommissionen for Banesagen, men ogsaa i den Kommission, der opkøbte Sten til Havneanlægget, desuden var han i Sogneraadet, Skolekommissionen, Taksationsmand for Brandforsikringen, for Umyndiges Midler m. m.

Sillasen var meget alsidig, og hverken snæversynet eller smaalig; han havde et klart Overblik over Forholdene og var derfor godt skikket til at varetage de mange offentlige Hverv, der blev ham betroede.

Sillasen drev ogsaa en meget betydelig Kreatur- og Hestehandel, hvad der medførte, at han ofte var ude paa Farten, men desuagtet blev Gaarden dreven som en Mønstergaard. Det kan med Sandhed siges om N. P. Sillasen, at han var en absolut reel og samvittighedsfuld Handelsmand, hvad han ogsaa var bekendt for. Havde man Kreaturer, der skulde omsættes, kunde man trygt henvende sig til Sillasen og være sikker paa, at han nok skulde varetage ens Interesser paa bedste Maade. Han var i det hele en sjælden elskværdig, uegennyttig og tjensvillig Mand,

til hvem man ikke gik forgæves om Raad eller Hjælp.

Han døde den 11. November 1913.

Den 3. Oktober 1874 aabnedes Banen for Trafikken, den 15. August samme Aar var Havnen ligeledes bleven aabnet, og Jerne Sogn, der tidligere havde ligget noget ensom og afsondret ved det barske Vesterhav, fik derved baade til Lands og til Vands Forbindelse med den store Verden uden om. Nutidens Ungdom, der er vant til Fremskridt paa saa mange Omraader, vil næppe kunne forstaa, hvilket gribende og højtideligt Øjeblik det var for vi Gamle, da vi første Gang saa et Jernbanetog russe igennem Sognet og første Gang saa et Dampskib sejle ind i Esbjerg Havn. Ligesaa lidt som de vil kunne forstaa, hvor forunderligt det er, ja, næsten som et Eventyr, at have været Øjenvidner til den rivende Fart, hvormed Forholdene her udviklede sig. Allerede Aaret efter, altsaa 1875, blev der Telegrafstation i Esbjerg, og Efterretninger fløj fra By til By, fra Land til Land i Løbet af faa Minutter. I Esbjerg opførtes Bygning efter Bygning, Gader anlagdes, og Byen bredte sig efterhaanden helt ud til Bollesager, Jerne og Gammelby. 1884 fik Esbjerg ogsaa Telefonforbindelse med Omverdenen, og i Begyndelsen af 90'erne indlagdes den mange Steder i Jerne Sogn, nu er der kun faa Byer, hvortil der ikke er Telefon. Hvad Postbesørgelsen angaar, da er der ogsaa paa dette Omraade gjort store Fremskridt. For ca. 50 Aar siden havde vi kun Post 2 Gange ugentlig. Naar Postvognen fra Varde ankom til Strandby Kro, afhentedes Postsagerne af Landposten og bragtes til et bestemt Sted i hver By, hvor Folk saa selv kunde hente deres Breve og Aviser, naar Lejlighed gaves. Morten Mortensen (Uglvig) var Sognets første og i flere Aar tillige dets eneste Postbud, nu er der 8, og hvert Hjem faar sine Postsager bragt ind ad Døren, i nogle Byer endog 3 Gange om Dagen.

Jerne Sogn har i Aarenes Løb gjort mange Erfaringer, ogsaa med Hensyn til Adskillelse. 1890 blev Esbjerg, Rørkær og Strandby fraskilte i kirkelig Henseende og 1894 ogsaa i kommunal Henseende. I Aaret 1911 blev Vognbøls Jorder exproprierede af Staten og overladt Esbjerg By. Denne Expropriation vakte den Gang stor Uvilje, thi det var jo noget ganske uvant, at Folk her i Vestjylland ligesam Sønderjyderne kunde fordrives fra deres Ejendomme; og selv om Ejerne fik fuld Erstatning, var det sikkert med

Vemod, at flere af dem forlod deres Fædrenehjem. 1914 blev Jerne og Skads Kommuner adskilte.

En lille Begivenhed her fra Egnen maa nævnes, skønt det ogsaa om denne gælder, at intet er nyt under Solen, men en Hverdagsbegivenhed er den dog ikke.

I Februar 1895 kunde man herfra spadsere over til Fanø paa Isen, det var en meget romantisk Fodtur. Alt var dækket med et tyndt Lag Sne, kun hist og her skimtedes Isen, saa man tænkte i Grunden slet ikke paa de rullende Bølger under Fødderne. Først da det viste sig, at der var sat Mærke for at advare mod en Vaage, blev man noget betænkelig ved Vandringen paa det ellers saa svigefulde Vesterhav, og det var alligevel med en vis Tryghedsfølelse, man atter satte Foden paa Landjorden.

At ogsaa Byggeriet i Jerne Sogn har taget et vældigt Opsving er en Selvfølge, der er opført Masser af Bygninger, særlig i de indtil Esbjerg grænsende Byer. Folkemængden er tiltaget, Børneantallet forøget, og det er blevet nødvendigt at bygge flere Skoler. Sognet har nu 9 Skoler, nemlig i Veldbæk 1 Skole og Gymnastikhus, i Gammelby 2 Skoler, i Jerne 3 Skoler, i Bollesager 3 Skoler og Gymnastikhus samt 2 Lærerboliger. Endvidere maa anføres, at Jerne og Bollesager har deres egne Vandværker, den sidste tillige Kloakanlæg, ligesom begge disse Byer er forsynet med Gas og Elektricitet.

Vi Gamle spørger uvilkaarligt: Vil der i de næste halvtredsindstyve Aar ske lige saa mange og store Forandringer her som i de sidst forløbne? Ingen ved det. Maatte Jerne Sogn vedblivende faa Lov til at udvikle sig under gode og fredelige Vilkaar.

Lidt Statistik fra Jerne Sogn.

Aar	Fødte	Døde	Ægteviiede
1870	66	20	8 Par
1880	106	34	19 -
1890	263	110	57 -

1890 havde Jerne Sogn 826 Indbyggere.

1916 havde Jerne Sogn 3119 Indbyggere.

KIRKEN

At opgive end ikke tilnærmelsesvis et bestemt Aarstal, da Jerne Kirke er bleven opført maa vistnok betragtes som haabløs, i al Fald har jeg ikke evnet

det trods al min Søgen. Allerede i Aaret 1306 blev den henlagt under Varde Syssel betinget af, at Domprovsten forpligtede sig til at lade en Kapellan udføre Præstegerningen i Jerne og Skads Menigheder. 1687 afstod Provstiet Kirken til Borgmester Castensen i Ribe, der Aar 1717 overlod den til sin Søn Maturin Castensen; ved dennes Død 1747 solgtes Kirken til 4 Mænd i Sognet, nu ejes den af 20. Baade Jerne og Guldager Kirker har Domkapitlet i Ribe ladet bygge. I Jerne Kirke er saavel Skibet som Koret opført af tilhuggede Kampesten. Taarnet antager man er tilbygget senere, da det er opført af Munkesten. At fabrikere Munkesten kendte man ikke noget til her i Landet, i al Fald ikke før 1200, vore ældste Kirker blev derfor opført af Granit, hvoraf der var nok rundt omkring. Granitten blev da først tilhugget i Kvadre, som de ydre Mure blev opmurede af og udfyldte med Kalk. Der findes kun Aarstal paa en af vore gamle Landsbykirker, nemlig Gjellerup Kirke ved Herning, paa denne staar Aarstallet 1140, den er altsaa henimod 800 Aar gammel og vistnok den ældste i Vestjylland. Ved de ældre Kirker var der i Reglen to Indgangsdøre, en for Mandfolkene paa Sydsiden af Kirken og en for Kvinderne paa Nordsidene, som Følg heraf sad Mænd og Kvinder adskilte i Kirken. Kvinderne ved venstre, Mandfolkene ved højre Side, en Skik der ogsaa overholdtes her i Jerne i mange Aar og endnu overholdes i flere Landsbykirker. I Aarenes Løb har Jerne Kirke flere Gange været underkastet en grundig Restaurering udvendig saaledes i Aaret 1891, da det yderste Murværk saavel af Koret som den sydlige Side af Skibet blev ommuret; samtidig indsattes Blyvinduer i Stedet for de gamle Jernvinduer. Det hvidkalkede Taarn, der i gamle Dage, da der ikke fandtes Fyrtaarne eller Blinkfyr, havde tjent som Sømærke for Søfolkene, var ogsaa blevet meget medtaget af Tidens Tand og maatte restaureres og til Dels ommures. Ved den Lejlighed blev en Mængde Ugler, som hidtil havde haft Tilhold i det gamle Taarn, husvilde; thi Taarnet blev nu forsynet med Luger. Hvad Kirkens Indre angaar, lægger man særlig Mærke til den overordentlig smukke Prædikestol, der paa Foranstaltning af Nationalmusæet er blevet restaureret og ført tilbage til sin oprindelige Skikkelse, hvilken Foranstaltning tyder paa, at Prædikestolen værdsættes som Kunstværk. Altertavlen er ogsaa meget smuk, desuden findes en gammel Altertavle fra den katolske Tid med

en Mængde i Træ udskaarne Billeder. Endvidere et ejendommeligt Epitafium over Magister Maturin Castensen med følgende Inskription:

Dette Epitaphium er opsat til Æreminde af den i Begravelsen lige over nedsatte Velædle og Høilærde Mand Hr. Magister Maturin Castensen til Hennegaard fordm Sogne Præst i dette Guds Huus i 47 Aar og Provst i Skads Herred i 9 Aar. Som effterat hand i den enlige Stand hafte lagt 78 Aar til sin Alder Aflagt 5000 Rd. til sine Arvinger Henlagt sine øvrige Midler til Fattige under Direction af Stiftets Høie Verslig og Geistlig Øvrighed overlevere sin Siæl til Himlen, sit Støf til Graven den 7. November Anno 1747.

Hver trængende Lem
som træder frem
at tage Deel af Gaven
som Castensen har lagt der hen
bør tacke ham i Graven.
Hans Støf forgaar, men Graven staar
for ham til Æreminde
Saalænge Pind og mindste Splind
af Taulen sees herinde.

Selvfølgelig er Kirkens Indre ogsaa bleve underkastet flere Forandringer til det bedre. Indtil 1880 havde Kirken 3 Rækker Stolestader, som ikke længere fandtes at være tidssvarende og desuden til stor Ulempe, naar der skulde et Lig ind i Kirken, hvilket forøvrigt ikke var almindeligt til den Tid. Den venstre Række havde 27 Stole med Plads til 4 Mennesker i hver. Mellemrækken, der hørte til Kvindesiden (et Bevis paa at Kvinderne var de flittigste Kirkegængere), havde 36 Stole med Plads til 3 i hver, højre Række 28 med Plads til 4 i hver. Der var altsaa den Gang Plads til ialt 328 Voksne; nu er der Plads til ca. 500.

En gennemgribende og behagelig Forandring var det, da der i Aaret 1892 blev anbragt et Varmeapparat i Kirken. Afdøde Gaardejer Iver Pedersen af Kvaglund bidrog især til at fremme denne Sag, idet han paatog sig at vandre fra Hus til Hus hele Sognet rundt for at indsamle Bidrag; men havde da ogsaa den Glæde, at hans Opfordring fandt velvillig Tilslutning overalt. I en længere Aarrække var der blevet talt om at faa anskaffet et Orgel, indtil Gaardejer Morten Andersen i Lykke gav Grundstødet dertil, idet han ved sin Død testamenterede 500 Kr. til

et Orgel i Jerne Kirke. To andre Mænd fra Sognet, nu afdøde Gaardejer Søren Pedersen, Maade, og Sognef. P. Hansen, Gammelby, traadte nu til med deres Bidrag, og Orglet blev købt. Ved frivillige Bidrag indsamledes en Sum til at dække Udgifterne ved Opstillingen m. m., og ved Gudstjenesten 1. Pinsedag, 3. Juni 1906, blev der første Gang spillet paa Orglet.

For en Del Aar siden har Kirkeejerne bekostet et meget smukt Flisegulv i Koret. Ved frivillige Bidrag er anskaffet 1 Gulvløber og 2 Lysekroner, foruden disse to er senere skænket en tredje større af Sognefoged P. Gyde Pedersen og Hustru i Boldesager. Endvidere er nylig skænket en fjerde Lysekrone af Søren Lykke og Hustru i Maade. Ligeledes er det smukke Fad til Døbefontene en Gave fra Pastor Ingerslev og Hustru i Odense, tidl. Jerne. Desuden et smukt anseligt Krucifix skænket af Enkefru M. Jacobsen, Jerne. Et broderet Gulvtæppe foran Alteret forfærdiget og skænket af en sammentraadt Damekomite, hvilket alt har forskønnet Kirken betydelig. Endelig er der i 1914 aet foretaget en stor Forandring, idet Hovedindgangen, der før var gennem Vaabenhuset i den nordlige Tilbygning, nu er blevet gennem Taarnet. Det gamle Vaabenhus benyttes nu til Ligkapel, hvad man før savnede, og desuden er den nye Indgang langt smukkere end den gamle. Mod Syd har Kirken ogsaa en Tilbygning, nemlig det maturinske Kapel.

I Maturins Kapel henstod indtil 1891 fire Ligkister, to større og to mindre. Den største gemte Støvet af Magister Maturin Castensen, i den næststørste Kiste, der uden synderlig Vanskelighed lod sig aabne, hvilede Kapellan Langs Hustru, der var en Datter af Pastor Bøtcher, og i de to smaa Børne-Kister, der ikke var tilskruede, hvilede henholdsvis en Søn af Pastor Bøtcher og en Søn af Pastor N. Lang. Kapellet, ned til hvilket der fra Kirken førte 3 a 4 høje Trappetrin, var meget skummelt, da det kun fik sparsomt Lys. Gulvet bestod af røde Mursten, der næsten alle var itu. Der blev nu gjort Henvendelse til Stiftsøvrigheden om at faa Lov til at nedbryde Kapellet, hvilket nægtedes med den meget rigige Motivering, at der var Penge nok til Kapellets Vedligeholdelse, derimod tillodes det, at Ligkisterne nedsænkedes under Gulvet. Da dette var sket, blev der indsat en Dør i Kapellets sydlige Mur og lagt nyt Gulv. Indgangen til Koret blev nu gennem det ma-

turinske Kapel; tidligere fandtes der i Korets nordre Side en lille Dør, men denne var bleven tilmuret. Der var imidlertid mange, der forundrede sig over og tillige misbilligede, at Maturins Kiste var sænket ned i Jorden. I Aaret 1911 blev Sagen atter taget under Overvejelse, Gulvet blev brudt op og Maturins Kiste aabnet. Stiftamtmand Stemann, Biskop Koch, Pastor Hammer, Kirkeværger N. Lambertsen og flere mødte for at tage Forholdene i Øjesyn, og faa tilvejebragt en for alle Parter tilfredsstillende Ordning. I Henhold til den der trufne Bestemmelse, blev der nu over Maturins Kiste muret en Hvælving under Gulvet og i Kapellet ophængt en Marmor Tavle, hvor der foruden hans Navn er indgraveret en Redegørelse over, hvad der er foregaaet.

Desuden blev der ophængt en Blyplade, der er fjernet fra Maturins Kiste, med følgende Inskription:

„I dette Fjæle-giemme
 giemmes Lefningerne
 af et dødeligt Legeme
 Som i 78 Aar har været et giemme
 for
 Een udødelig og Dyrekiøbt Siæl,
 Eet dyrebar og dydefuldt Sind
 Hvormed Guds Naade hafde benaadet
 Dend for dum velærværdige Højlærde
 Magist-MATURIN CASTENSEN.
 Som
 Efter at hand i Ribe 1669 d. 30. August
 Hafde
 Taged Sin Herkom af en høy forneme
 Ægteseng.
 I 47 Aar havde været en Tro Tiener
 i guds hus
 I 9 Aar en retsindig Proust i Schads Herred
 og
 I ald sin Levetid Eenlig og ugift i sit eget
 huus
 Endte dette Liv 1747 d. 7. November
 og
 Begyndte et andet
 som skal være uden Ende.

Kapellet, der er blevet forsynet med Bord og Bænke, benyttes nu til Opholdsværelse for de smaa Børn, der skal bæres til Daaben.

Kirkegaarden laa i en ussel Forfatning for 50 Aar tilbage i Tiden. Stendiget omkring denne var næsten den største Pryd, skønt det var daarlig vedligeholdt. Selve Kirkegaarden var dækket af Grønsvær, hvorpaa der aarlig blev bjerget et Par smaa Læs Hø; kun nogle faa Jernkors og Mindesten opdagede man hist og her paa Gravene, og mange af de smukke gamle Gravstene, der nu er henlagt Nord for Kirken, var overgroede med Mos.

Det mest interessante og iøjnefaldene var den gamle Gravhøj i det sydvestlige Hjørne af Kirkegaarden, hvor Pastor Bøtcher og Hustru hviler i et muret Gravkammer. Højen stammer sikkert fra samme Tidsalder som de øvrige Kæmpehøje her i Omegnen,

Om noget Anlæg paa Kirkegaarden var der ikke Tale, kun afsat de højest nødvendige Gange. Endelig i Aarenes Løb fik man lidt bedre Syn for at bringe mere Orden og Hygge ogsaa paa denne Plet. Kirkegaarden blev nu helt omreguleret, og de Grave, der ikke blev vedligeholdte, sløjfedes. Pastor Ingerslev forskønnede Hovedgangen ved at plante 2 Rækker Allétræer. Nu i de sidste Aar har Pastor Hammer og Kirkeværger N. Lambertsen i Bollesager særlig vist Interesse for Sagen og fremmet denne, ligesom Sognefolkene freder og smykker deres Gravsteder, saa Kirkegaarden i Jerne er blevet forvandlet til en yndig Fredens Have.

PRÆSTER I JERNE

Den første, man vidste noget synderligt om, er den højlærde Magister Maturin Castensen (1700—1747), som for Resten nok ikke har været saa nidkær Præst, thi hans rette Plads var i Grunden ikke paa Prædikestolen. Holde en ganske god Prædiken kunde han nok, naar han ellers fik Tid til at forbedre sig paa den; men hans Embedsgerning som Præst kan næppe kaldes upaaklagelig, eftersom der jævnlig indløb Klager desangaaende. Allerede i den unge Alder var han anerkendt som Videnskabsmand og kunde 1699 være blevet Professor Rømers Efterfølger ved Københavns Universitet, i Stedet for at lade sig kalde som Præst her ved to vestjydske Hedesogne og henleve sin Tid hersteds som ugift, hvad der synes noget mystisk, og vistnok har haft sine særegne Grunde.

Registreringen efter hans Død over hans Bogsamling tyder paa, at han har været den højlærde

Videnskabsmand, ikke mindre end 500 Bind af videnskabelige Værker maa nok kaldes noget enestaaende til den Tid i en Landsbypræsts private Bibliotek.

Tillige vidner en Besætning i hans Stald af 10 Heste, 8 Køer, 13 Stude og 19 Faar tydeligt om, at han har været en dygtig Landmand, paafaldende synes det store Hestehold, men han har vel sagtens ogsaa været Hesteopdrætter, maaske Studepranger tillige. Naar saa dertil kommer, at han vedblivende fortsatte med at erhverve sig større Jordarealer, er det indlysende nok, at Administrationen deraf optog hans Tid mere end hans Embedsførelse. De mange og langvarige Processer, han førte, tvang ham til ogsaa at sætte sig ind i Lovstudiet.

Hans Bohave, der ogsaa blev solgt ved en Auktion, var ikke saa storslaaet som den førnævnte Besætning af Kreaturer; i Fortegnelsen over Indbo benævnes: Kister, Dragkister, et Chatol, kun nogle faa Stole, men ingen Sofa eller andre flotte Møbler og heller ingen Billeder. Af Vogne kun Arbejdsvogne, ingen Stadsvogn; baade i stort og smaat har han været sparsommelig og en Hader af Ødselhed, derpaa tyder ogsaa et lille Træk fra hans Opsyn over Køkkenet, da han ved en uventet Hjemkomst bebrejdede Pigerne, at de havde flottet sig for meget med Pandekager til Middag.

Efter alle de Regninger at dømme, der indleveredes til Dødsboet, maa det antages, at Mag. Maturin ikke har haft særlig Orden i sine Pengesager og været en mildest talt daarlig Betaler; men dette kan vel undskyldes med, at han har haft saa meget at forestaa.

Han efterlod, som det ses af det i Kirken ophængte Epitaphium, 5000 Rd. til sine Arvinger, og sin øvrige Formue, hvilken menes at have andraget ca. 19,000 Rigsdaler til fattige.

Forøvrigt har afdøde Bankdirektør Jesper Madsen i Historisk Samfund for Ribe Amt, Aargang 1906, givet en overordentlig interessant og fyldestgørende Skildring af Magister Maturin.

Johannes Bøtcher, Præst fra 1748 til 1789, død 1792. J. Bøtcher var en Søstersøn af Maturin Castensen og havde Niels Lang, der var gift med hans Datter, til Kapellan fra 1776—1787.

Niels Bønnelych, Præst fra 1789 til sin Død 1826. (Fandtes skudt ved Foden af et Træ, Geværet laa ved Siden af ham, om ved egen Haand eller af Vaa-

de vides ikke; er begravet paa Jerne Kirkegaard i den nordre Side af Højen.

Søren Spandet Hjort, Præst fra 1827 til sin Død 1835; hans Familiegravsted findes paa Jerne Kirkegaard Nord for Højen.

Pastor Gabriel Koch, født i Ribe 1783, kaldet til Præst i Jerne og Skads 1835, tog sin Afsked 1858, men havde i de sidste 9 Aar Fausing til Kapellan. Pastor Koch døde 1862 hos sin Svigersøn, Gaardejer H. P. Hansen i Jerne, som var gift med hans yngste Datter Andrea Koch, der døde som Lærerinde i Esbjerg. Pastor Koch havde i de mange Aar, han var Præst i Jerne, vundet sig mange Venner i begge Menigheder; de Gamle har fortalt, at han holdt gode Prædikener og havde stadig mange Tilhørere i Kirken. Han var jo født og opdraget i den rationalistiske Tid, og derfor ogsaa paavirket af denne Tidsaad. Efter endt Embedseksamen begyndte han som Lærer i sin Fødeby ved Latinskolen i Ribe, hvorfra han blev kaldt til Sognepræst i Medolden i Sønderjylland, og derfra senere forflyttet til Jerne og Skads. I dene lange Aarrække, han var her, viste han ofte i Gerning, at han havde Hjerte for Smaafolks trange Kaar. Naar de fattige kom til ham om Hjælp, gik de ikke forgæves, saafremt han da kunde hjælpe dem. Manglede de Rug til Brød, kunde de dristig gaa til Præsten og være sikker paa, at de nok uden Penge kunde faa hos ham saa meget de trængte til. Da Pastor Koch var død, indbød Pastor Assens fra Prædikestolen Menigheden, baade i Jerne og Skads, til at følge deres gamle Præst til hans sidste Hvilested paa Jerne Kirkegaard, og Ligfølget blev meget talrigt. Efter at alle de mødte havde spist Frokost i Præstegaarden, fulgte de bagefter Ligvognen op til Kirken, hvor Pastor Assens talte og forettede Jordpaakastelsen.

Candidat theol. N. C. Fausing. Han var født 1807 i Fausing, Nørre Gjording Sogn; som ganske ung tog han først Skolelærereksamen, hvorefter han blev gift med Frøken Marie Votmann. Det unge Ægtepar rejste saa til København, hvor de boede nogle Aar, mens Fausing tog Studentereksamen, og i den Tid maatte de kæmpe med yderst trange Kaar i pekuniær Henseende. Det hjalp dem noget, at Fausing var meget praktisk anlagt og havde Geni, særlig Kunstsans, saa der var Tanker om hans Uddannelse til Kunstner; men desværre havde han jo hverken Tid eller Raad til at komme ind paa Kunstaka-

demiet, selv om han kunde komme der uden syn-
 derlig stor Bekostning. For at skaffe Føde og Klæ-
 der til sig selv og sin Hustru tegnede han Billeder
 og klippede Silhuetter af kendte Personer, hvorved
 han den meste Tid kunde tjene det højst nødven-
 dige til Livets Ophold. Da han havde naaet at tage
 Embedseksamen, søgte han i Aaret 1849 Pladsen
 som personel Kapellan hos Pastor Koch her i Jerne.
 Denne beskedne Plads var alt andet end misundelses-
 værdig, en Løn paa ca. 300 Rdl., og med denne lille
 Løn maatte han desuden skaffe Husly til sig selv og
 sin kære Hustru, ligeledes Brændsel og øvrige For-
 nødenheder. En Hjælp var det imidlertid, at Me-
 nigheden baade i Jerne og Skads holdt meget af de-
 res unge Præst, hvad der blev paaskønnet i flere
 Henseender, ogsaa derved at der ydedes ham en Of-
 ferdag aarlig i begge Kirker.

Han blev ikke nogen gammel Mand, men døde
 1857 et Aar før gamle Pastor Koch tog sin Afsked;
 begge er begravede nær hinanden, Syd for Kirken tæt
 ind til det maturinske Kapel.

At han var afholdt gives ogsaa til Kende derved,
 at 3 Sogneforstandere fra Jerne og 3 fra Skads har
 sat et Minde paa hans Grav.

Michael Rodevald Gjørup Assens. Da jeg ikke
 har kendt de foran omtalte Præster, henvendte jeg
 mig til pens. Lærer Sørensen i Veldbæk, som jeg
 vidste havde kendt dem begge, og bad ham give mig
 lidt Oplysning om dem, hvorfor jeg følgelig er ham
 Tak skyldig. Derimod har jeg personlig kendt Provst
 Assens, der var Sognepræst i Jerne og Skads fra
 1858 til 1880. Hans Navn staar endnu baade som
 Præst og Menneske i et lyst, venligt Minde, særlig
 for vi ældre. Paa en vis Maade kan han betegnes
 som i Modsætning til Provst Maturin Castensen,
 hvis Nekrolog jeg begyndte med.

Provst Assens fastholdt et andet Program, stemp-
 let med gammel dansk Ærlighed i et og alt. Ogsaa
 han var godt begavet og havde et ualmindeligt hur-
 tigt Blik til at sætte sig ind i de forskellige Forhold,
 hvilke ogsaa kom til stor Nytte i de mange Aar han
 var Sogneraadsformand. Som Præst for Jerne blev
 han ogsaa Nybyggernes første Præst i Esbjerg, hvor
 han medvirkede ganske betydeligt til Byens Udvik-
 ling paa mange Omraader, og ikke mindst som Sko-
 lekommissionens Formand ved Skolevæsenets Ord-
 ning, thi han var en Skolemand i Ordets dybeste
 Forstand.

Praktisk som han var, interesserede det ham at
 iagttage det begyndte Havnearbejde ved Esbjerg,
 hvorfor han jævnlig tog en Spadseretur ned til Hav-
 nemolen. Carleé stittede han ikke videre Bekendtskab
 med, Majestæten, den saakaldte Esbjerg Konges Ud-
 talelser om Præsten i Jerne lød omtrent saaledes:
 „Denn Jerne Pastor ist ein ganz wakker Mand, aber
 schleht immer umher mit die dummen Baueren“ En
 Dom som Provst Assens ikke havde det mindste
 imod, da denne ikke i fjerneste Maade kunde ned-
 sætte hans gode Navn, hverken her eller paa højere
 Steder. Ogsaa paa Landbrugets Omraade var Prov-
 sten praktisk og energisk, han ledede selv Præste-
 gaardens Drift. Assens kom her til Jerne fra Aal-
 borg, hvor han var Adjunkt ved Katedralskolen.
 Hans første Hustru var en sjælden elskværdig og
 ualmindelig afholdt Præstekone, til den Tid kaldt
 Madam Assens; der fredes endnu om hendes Grav
 her paa Jerne Kirkegaard. Provst Assens blev anden
 Gang gift med Pastor Sommers Enke fra Thostrup.
 Hendes gode Navn som Præstefru kom forud for
 hende hertil, hvor hun ogsaa gjorde sig fortjent til
 den Yndest hun vandt hos alle i Sognet. I Fasteti-
 den 1880 holdt Provst Assens sin Afskedsprædiken
 i begge Kirker, da han var blevet kaldet som Præst
 til Gauerlund, hvor han ogsaa snart blev valgt og
 udnævnt til Provst. Ved sin Afrejse herfra modtog
 han værdifulde Gaver fra begge Menigheder, fra
 Provstiets Præster, fra Lærerne, og desuden specielt
 fra flere Esbjergensere. I Gauerlund Præstegaard
 blev de ligeledes begge afholdte Præstefolk, og da
 han afsluttede sin Præstegerning der, flyttede de til
 Fredericia; men faa Aar efter blev først hun og noget
 senere Provsten stædet til Hvile paa Fredericias Kir-
 kegaard.

Efter Provst Assens kom følgende Præster:

Aksel Gudmund Kemp	fra 1880 til 1890
Jens Andersen	„ 1890 „ 1899
Ludvig Ingerslev	„ 1899 „ 1909

I Juni 1909 blev Jens J. Hammer kaldet til Sogne-
 præst i Jerne og Skads.

PRÆSTEGAARDEN

I Jerne Præstegaards Have, der nok tør regnes
 blandt de største og smukkeste i Vestjylland, har
 mange glade Børneflokke i de svundne Aar tilbragt
 fornøjelige og lykkelige Timer, naar de i deres Fri-
 tid har boltret sig og sprungen omkring paa de store

Græsplæner og i de skyggefulde Gange. De har leget Røver i Skoven, og nede ved den smukke lille Dam er der sikkert drevet mange Løjer, der vel ikke alle har været lige tørre, men meget uskyldige.

Mange af disse Børn er ikke mere her paa Jord, men endnu flere findes spredte rundt omkring i Verden vide, og ingen af dem, selv de som nu har naaet Støvets Aar, vil kunne glemme den yndige Plæt, hvor de har tilbragt deres Barndomsaar.

Den gamle Præstegaard, der vistnok blev bygget 1713, var oprindelig en indelukket Gaard. Gennem Køreporten midt i den nordre Fløj kom man ind paa den rummelige Gaardsplads. I vestre Fløj var Forpagterboligen, og foran Hovedfløjen (den søndre Længe) stod der en Række gamle Lindetræer; naar hertil føjes, at der var Bindingsværksmure, Straatag, Storkerede paa Taget og Hundehus midt i Gaarden, hvor, ihvertfald i Pastor Kochs Tid, en stor glubsk Lænehund havde Plads, saa har man et lille Billede af den gamle idylliske Præstegaard.

En skøn og stille Dag i 80'erne faldt den gamle Lade ned, altsaa ikke foranlediget af Blæst og Storm, men af Alderdoms Brøst og Tryk. Den kom imidlertid snart paa Fode igen i en ny og forbedret Skikkelse. I Aaret 1889 paa Kr. Himmelfartsdag nedbrændte Præstegaarden. Det forefaldt om Formiddagen, netop som Pastor Kemp holdt Gudstjeneste i Esbjerg; da den triste Meddelelse kom, afbrød han sin Prædiken, men bad Altergæsterne blive i Kirken, indtil Pastor emer. Cramer kom for at fuldende Altertjenesten. Man formoder, at Lynnedslag var Aarsag til Branden; alle Kreaturer og en stor Del af Indboet reddedes. Aaret efter opføres den nuværende Præstegaard, og for at undgaa et for vidtløftigt Byggeri blev en Del af Jorden bortsolgt ved Auktion. Præstegaardsjorden var i 1889 ansat til 5 Tdr. 5 Skp. Harkorn. Af Agerjord fandtes ca. 80 Tdr. Land, desuden Eng i Nourup, Gammelby og Vognsbøl. Endvidere ca. 42 Tdr. Land Hede. Ved Auktionen solgtes omtrent 30 Tdr. Land Agerjord. Senere solgtes ogsaa Heden.

Af den smukke Gran-Plantage paa Bakkeskræningen Nord for Præstegaarden har Pastor Kemp plantet det Stykke, der ligger Øst for Kirkestien, og Pastor Ingerslev den Del, der ligger Vest for denne. Plantagen vil med Aarene ikke blot skærme Præstegaarden mod den kolde Nordenvind, men ogsaa blive en Pryd for Egnen.

I de sidste 30 Aar er der hvert Aar blevet afholdt Sommermøde i Præstegaardshaven, og disse Møder, hvad enten de har haft Navn af Basar, Grundlovsfest eller Havemøde, har været Festsdage i Ordets bedste Betydning.

JERNE SOGNS FØRSTE SKOLE OG DEGNEBOLIG

Ifølge kgl. Forordning af 23. Januar 1739 skulde der bygges Almueskoler over hele Landet, det paa-hvilede derfor ogsaa Provst Maturin, der tillige var Godsejer og Skolepatron, at lade en Skole bygge her. Han lod ogsaa Skolen tømre 1740, men saa blev det forfærdigede Tømmer lagt op paa Kirkens Loft; Provsten har maaske erfaret, hvorledes andre Herremænd oversad den kgl. Anordning, og saa vilde han heller ikke bygge endnu.

Imidlertid døde han 1747, og Degnen Johannes Bring søgte om at faa Skolen bygget, hvilket ogsaa bevilgedes, den blev opf. 1748 paa samme Sted, hvor endnu Degneboligen ligger, og Brink blev Skolens første ansatte Lærer. Denne Sognets første og eneste Skole var kun 2 Fag og meget tarvelig, Bræddegulv blev der ikke tænkt paa. 1814 havde Skoledirektionen til Hensigt at dele Sogne i 3 Distrikter, nemlig Hovedskole i Jerne med Byerne: Jerne, Lykkegaard, Maade, Gammelby, Rørkær, Esbjerg og Kvaglund, tilsammen 37 Familier med 34 Børn. Et østre Distrikt med Skole i Nourup, dertil Byerne: Nourup, Tourup, Uglvig og Veldbæk, 29 Familier med 30 Børn. Et vestre Distrikt med Skole i Boldesager, dertil Byerne: Boldesager, Spangsberg, Vognsbøl og Strandby, 16 Familier med 21 Børn. Denne Plan modsatte Beboerne sig paa Grund af Omkostningerne og søgte om at faa Lov til at bygge et Fag ved Jerne Skole og saa nøjes med den foreløbig, hvilke endelig blev indrømmet i Aaret 1818; men om dette Fag blev tilbygget er meget tvivlsomt. Derimod blev Skolen ombygget 1826, 3 Fag og en lille Udbygning til Forstue, en Stens Grundmur, 10½ Alen vid, 7½ Alen lang inden Vægge, og 3 Alens Højde til Bjælken, og som noget non plus ultra: Bræddegulv i selve Skolestuen. Haandlangerarbejde og Kørsel leverede Sognet, alt Materiale skulde Bygmesteren levere og arbejde paa egen Kost. Dette paatog Hans Pedersen i Nourup sig for 97 Rigsdaler Hamborg Courant og udførte Arbejdet til fuld Tilfredshed.

I 1845 foregik der en Del Omordning af Skoleforholdene. Den 11. August 1845 blev der tilstillet Sogneforstanderskabet følgende Canselliskrivelse:

Det kgl. danske Canselli har under 29de f. Md. tilskrevet Skoledirektionen saaledes:

Efter Canselliet i Hr. Kamerherrens og Deres Højærværdigheds behagelige Skrivelse af 26. f. Md. har modtaget den i dette Collegie Skrivelse af 27. Maj sidstleden, begæret yderligere Betænkning i Anledning af det af Deres behagelige Skrivelse af 10 Martz forhen fremsatte Forslag. Til en forandret Organisation af Jerne Sogns Skolevæsen skulde Canselliet tjenstlig meddele, at det bifalder at Jerne Sogn deles i to Skoledistrikter, og at et Skolehus med en Skolestue paa 3 Fag af anordningsmæssig Størrelse opføres paa et passende Sted midt i hvert Distrikt. Foruden den i Sognet ansatte faste Skolelærer bliver endvidere en Hjælpelærer at beskikke til de 6 Vintermaaneder at undervise hver Skoles nederste Klasse vechselvis 3 Dage ugentlig, medens den faste Lærer i de samme Maaneder besørger Undervisningen i hver Skoles øverste Klasse, ligeledes vechselvis 3 Dage om Ugen, og om Sommeren underviser i begge Klasser. Den ommeldte Vinterlærer tillægges i Løn 6 Tdr. Byg efter Capitelstaxt, samt Kost og Logis i Nærheden af Skolen, hvorhos der tilstaaes den faste Lærer 8 Skilling daglig i Kostpenge for de 3 Dage om Ugen, i hvilke han underviser i den Skole, der kommer til at ligge uden for det Distrikt, hvortil hans egen Bolig ved den ny Inddeling bliver henlagt. Sluttelig bifalder det, at den omhandlede Foranstaltning træder i Kraft fra 1ste Nvbr. d. Aar, at de ny Skolebygninger opføres i to paa hinanden følgendeene Sommere og bliver imidlertid Skolestuer paa passende Steder i de respektive Skoledistrikter at leje.

I Henhold til ovenstaaende Bestemmelse bliver en ny Plan for Jerne og Skads Pastorats Skolevæsen at udarbejde og til Collegiets Aprobation at indsende. Ved at communicere Sogneforstanderskabets foranstaaende til behagelig Efterretning og Iagttagelse maa samme tillige paa Grund af Canselliets Forlangende tjenstligst anmode Forstanderskabet om at udarbejde og hertil indsende en ny Plan for Skolevæsenet i Jerne og Skads Pastorat.

Skoledirektionen for Skads m. fl. Herreder 11. August 1845.

Paa Hr. Stiftamtmandens og egne Vegne
Tobiesen,
const.

Til Jerne og Skads Sogneforstanderskab.

Der blev nu opført en Skole i Boldesager og Aaret efter en i Veldbæk. Skolen i Jerne blev nedlagt; men Beboelseslejligheden, der laa nogle faa Alen sydlige, bibeholdtes som Lærer- eller Degnebolig. Den havde hvidkalkede Mure og berlinerblaa malede Vinduer, hvis Ruder næppe nok holdt 20 Centimeter i Højden og 15 i Bredden. Dørene var lave og snævre og forsynede med solide haandforarbejdede Klinker. Dagligstuen var i Sammenligning med de øvrige Smaakamre temmelig stor og kunde som noget særegent fremvise 3 Fag blyindfattede Vinduer til begge Sider og Bræddegulv. I de andre Stuer var der Stengulv til Dels af gule Teglsten, Køkkenet og Forstuen havde røde Murstens eller Kampstens Gulv. Aaret 1867 opførtes den nuværende Degnebolig.

Den ovenomtalte Johannes Brinch var Degn i Jerne og Skads fra 1740 til 1779 og efterfulgtes af Degnen Brandt. (Ifølge Optegnelserne i Morten Sørensens Noteringsbog skal J. Brinch være død i Maj 1780 og Brandt være kommen til Jerne i September s. Aar). Brandt sad i Embedet indtil 1808, han maa have interesseret sig for Træplantning; thi den smukke gamle Lindeallé, der endnu pryder Haven ved Degneboligen, skal være plantet af ham.

Efter Brandt kom Hans Adolf Brorsen Fogtmann fra 1808 til 1846. Han var Dattersøn af den kendte Biskop og Salmedigter Brorson og en Søn af Byfoged Fogtmann i Varde. H. A. B. Fogtmann var Theolog, i Præstens Forfald prædikede han i Kirken og skal have holdt gode Prædikener. Han var forøvrigt meget svagelig og holdt Hjælpelærer i mange Aar, vistnok hen imod en Snes Aar. Han døde i Jerne 1847. Efter Fogtmanns Afskedigelse fik Skads sin egen Kirkesanger.

Lærer Biltoft blev Fogtmanns Efterfølger. Han var født 9. Oktober 1789. Biltoft blev kaldet til Kirkesanger og Lærer i Nykirke og Raunsø 1822, samme Aar blev han gift med Bodil Kirstine født Vedsted, Enke efter Lærer Jensen i Raunsø. Efter at have virket der i 25 Aar blev Biltoft 1847 forflyttet her til Jerne, hvor han med Nidkærhed og Flid røgtede sin Gerning, hvorfor han ogsaa modtog en anerkendende Cancelliskrivelse. Da han i 1866 havde taget sin Afsked, bosatte han sig i Boldesager, men flyttede sene-

re, efter at hans Hustru var død, til sin Søn, Gaardejer Mads Bilstoft i Maade, hos hvem han boede til sin Død 3. Juni 1873. En Datter, Lone Bilstoft, var gift med Gaardejer Peder Hansen i Nourup.

1866 blev C. A. Petersen Lærer og Kirkesanger i Jerne. Underviste i Boldesager Skole, men først et Aars Tid i Veldbæk, indtil Lærer Bendix Madsen blev ansat dér. Efter at B. Madsen var forflyttet til Vilslev, kom Lærer H. H. Sørensen til Veldbæk den 8. Marts 1873. Han tog sin Afsked 1. Jan. 1906.

C. A. Petersen tog sin Afsked 1. Marts 1895.

Aaret 1895 blev J. Grundahl kaldet til Lærer og Kirkesanger i Jerne.

Hvor tarvelig Skolerne tidligere var udstyrede ses af følgende Fortegnelse over Jerne Skoles Inventar i 1824:

En Jernkakkellovn (Bilægger), 2 lange, 1 kort og et lille firkantet Bord, 8 faste Bænke paa nedrammede Pæle i Gulvet, 4 korte Hylde, et stort sort Bræt og en Lænestol med Halmsæde.

Hvor ganske anderledes fornøjeligt er det ikke nu at se vore høje rummelige Skoler udstyrede med Tomandsborde, lyse ferniserede Gulve, og Væggene overhængte med gode Billeder og fortrinlige Kort.

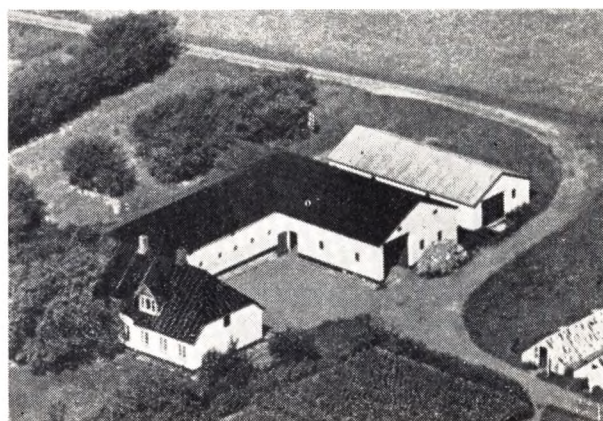

CHR. ANDERSEN, Gdr., Gl. Jerne pr. Esbjerg,

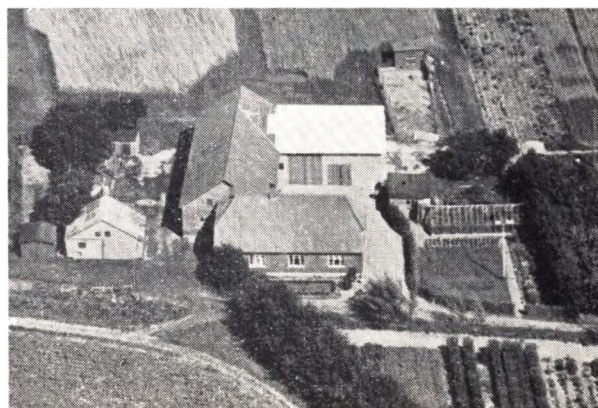
født paa Øen Gøl, 13. 8. 1875, død 11. 1. 1944. Forældre: Chr. Andersen, Gdr., Hustru Johanne Marie. Chr. Andersen var gift med Johanne Marie Christensen, f. i Skyum, 31. 1. 1884. Forældre: Søren Chr. Christensen, Landmand, Hustru Kristine Katrine Jepsen. Bedsteforældre: FF Chr. Laursen, Kornhandler, Skyum. FM Johanne Marie Sørensen. MF Aron Jepsen, Stenhugger, Landmand, Villerslev. MM Margrethe. I Chr. Andersens Ægteksab er der 1 Barn: Chr. 6. 5. 1905. Andersen købte Gaarden 1904 med 17½ Tdr. Land. Stuehus opført 1885. Tyskerne har haft Gaarden under Krigen og opført 7 Bunkers paa Marken. Jord, Stald og Lade er nu bortforpagtet.

HANS PETER LILLERØJ ANDERSEN, Gartner, Jerne Mark pr. Esbjerg,

født i Boldesager, 7. 9. 1924. Forældre: Hans Peter Andersen, Landmand, Depotarbejder, Boldesager, Hustru Hansine Petrine Nielsen. FF Peter Andersen, fhv. Landmand, Lunderskov. H. P. Andersen er gift med Gerda Agnethe Vestergaard, f. i Soderup Kirke, Eskildstrup, 13. 1. 1926. Forældre: Johs. Jacobsen, Vestergaard, Landmand, Hustru Maren Jensine Nielsen. Bedsteforældre: FF Vestergaard, Lærer, Sangstrup. MF Anders Nielsen, Landmand, Store Merløv. MM Karen Marie. I H. P. Andersens Ægteskab er der 1 Barn: Kirsten 7. 3. 1950. Ander-

sen købte Gaarden 1. 11. 1947 af Lambert Sørensen. Der dyrkes hovedsagelig Jordbær, Blomkaal og Tomater samt Chrysantimum.

NIELS ELMER BERTELSEN, Landmand, Jerne Mark, Esbjerg, født paa Gaarden, 13. 3. 1906. Forældre: Karl Bertelsen,

Gdr., 29. 5. 1869, Hustru Abalone Sørensen 22. 10. 1869. Bedsteforældre: FF Niels Bertelsen, Gdr., Marbækgaard FM Else Marie Kristensen. MF Niels Sørensen, kaldet Gaardhus, Haandværker, Jerne. MIM Else Kristine Lambertsen. N. E. Bertelsen er gift med Kristine Sørensen, f. i Bryndum, 20. 10. 1917. Forældre: Andreas Sørensen, Landmand, Bryndum, Hustru Maren Laursen, FM Johanne, Bertelsens Far købte Gaarden 1905, da det var en gammel Smedie. Sønnen overtog Gaarden 1938. 1 Td. Land drives som Gartneri. Besætning: 6 Kreaturer, 2 Heste, Høns og Svin.

MADS BILTOFT, Gdr., Lykkegaard, Maade pr. Esbjerg.

født paa Gaarden, 27. 5. 1905. Forældre: Kresten Bilstoft, Gdr., 14. 9. 1868, Hustru Ane Marie Andersen. Bedsteforældre: FF Mads Bilstoft, Gdr. FM Karen Mortensen, Maade. MF Morten Andersen. MIM Kirstine Marie Sørensen. M. Bilstoft er gift med Dagmar Katrine Lønne, f. i Gjesing, 29. 5. 1907. Forældre: Morten Nielsen Lønne, Gdr., Gjesing, Hustru Kirsten Marie. Bedsteforældre: FF Niels Pedersen Lønne, fhv. Lærer, Gjesing. FM Agnes Lønne. MF Laurits Hansen, Landmand, Tjæreborg Nørremark. MM Ane Mangrethe Hansen. I M. Bilstofts Ægteskab er der 4 Børn: Kirsten 16. 10. 1942, Knud, 13. 1. 1944, Else 23. 2. 1945 og Karen 1. 1. 1949 Bilstoft overtog Gaarden efter sin Far 1938 Faderen overtog den efter sin Svigerfar, og Slægten kan føres tilbage til 1562. Første Ejer var Peder Thomsen, som var Fæster paa Lykkegaard, saa Thomas Pedersen og Mads Thomsen, Thomas Madsen og Mads Thomsen. Areal: 66 Tdr. Land. 32 Kreaturer, 3 Heste samt Svin.

VILLY BRATBORG, Mineralvandsfabrikant. Gl. By Møllegaard pr. Esbjerg.

født i Esbjerg, 17. 4. 1901. Han er gift med Gerda Jensen, f. i Esbjerg, 23. 6. 1919. I deres Ægteskab er der 1 Barn. Inge 25. 1. 1933. Bratborg startede Virksomheden 1933, men købte Møllegaarden 1947 med 5 Tdr. Land. 4 Tdr. Land har han beplantet med frugttræer. Der beskæftiges 5—6 Mand.

JENS BRORSEN, Gdr., Kvaglund pr. Esbjerg.

født i Jerne, 26. 3. 1899. Forældre: Niels Hansen Brorsen, Gdr., Jerne, Hustru Mette Mikkelsen. Bedsteforældre: FF Andreas Brorsen, FM Helene. MF Mikkel Kærgaard Mikkelsen, fhv. Gdr., Marup. MM Bodil. Jens Brorsen er gift med Elma Hansen, f. i Ll. Darum, 16. 6. 1905. Forældre: Karl Hansen, Ll. Darum, Hustru Dorteia Thomsen. Bedsteforældre: FF Hans Peder Hansen, Gdr., Ll. Darum. FM Ane. MF Thomas Madsen. MM Kirsten Boesen. I Jens Brorsens Ægteskab er der 2 Børn: Gunnar 15. 1. 1931 og Gerda 21. 3. 1933. Brorsen overtog Gaarden 1944 med 31 Tdr. Land. Den er udstykket fra August

Jørgensens Gaard. Bygningerne opført 1910. 26 Kreaturer, 2 Heste, Svin og Søer. Brorsen overtog Gaarden efter sin Svoger, Niels Hemme.

ALFRED CARLSEN, Gdr., Nourup pr. Esbjerg.

født paa Gaarden, 20. 8. 1916. Forældre: Hans Carlsen, Gdr., Hustru Hansine Gregersen. Bedsteforældre: FF Hans Hansen Carlsen, Gdr. FM Marie Jensen. MF Niels Gregersen, fhv. Skræder, Strandby. MIM Maren Hansen. A. Carlsen er gift med Eline Ølgaard, f. i Skads, 1. 1. 1924. Forældre: Hans Ølgaard, Gdr., Solbjerg, Hustru Metha Bertram. Bedsteforældre: FF Hans Ølgaard, Gdr., Strellev. FM Karoline. MF Søren Bertram, Gdr., Sadderup. MIM Maren. I Alfred Carlsens Ægteskab er der 1 Barn: Hans Ole 21. 1. 1945. Carlsen overtog Gaarden efter sin Far 1943. Faderen overtog den efter sin Far 1905. Areal: 32 Tdr. Land. 24 Kreaturer, Traktor og Svin. Stuehus opført efter Brand 1936.

CHR. CHRISTENSEN, Gdr., Stengaard, Jerne pr. Esbjerg.

født i Faaborg, 15. 3. 1872. Forældre: Esben Mathisen Christensen, Gdr., Jerne, Hustru Ellen Mortensen. Bedsteforældre: FF Chr. Sørensen, Gdr., Pottemager. FM Helene. MF Morten Hansen, Gdr., Jerne Søndermark. MIM Mette Nielsdatter. Chr. Christensen er gift med Agnes Nielsen, f. i Nourup, 6. 5. 1885. Forældre: Hans Nielsen, Gdr., Dannebrogsmænd, Hustru Johanne. Bedsteforældre: FF Niels Pedersen, fhv. Gdr., Sognefoged, Dannebrogsmænd. FM Øllegaard Mortensen. MF Kresten Nielsen (Knude), fhv. Gdr., Nourup. MIM Ane Madsen. I Chr. Christensens Ægteskab er der 8 Børn: Esben 9. 2. 1906, Ellen 15. 11. 1909, Morten 14. 12. 1911 (død 1950), Hans 29. 7. 1916, Mette Marie 1. 11. 1917, Ane Kirstine 15. 9. 1920 (død 1925), Johannes 15. 4. 1919 og Verner 20. 5. 1922.

Christensen har opført Gaarden 1900, da Jorden udskiltes fra Faderens Gaard. Areal idag, ca. 22 Tdr. Land. 16 Kreaturer, 2 Heste og Svin. Gaarden er nu forpagtet ud til Sønnen, Hans Nielsen Christensen.

ESBEN M. CHRISTENSEN, Gdr., Jerne Mark, Esbjerg,

født i Jerne, 9. 2. 1906. Forældre: Chr. Christensen, Gdr., Jerne, Hustru Mette Sørensen. Bedsteforældre: FF Esben Christensen, Jerne. FM Ellen. MF Morten Sørensen, Maade. MM Stinne. E. M. Christensen er gift med Magna Bech, f. i Jerne, 4. 11. 1910. Forældre: Peder Bech, Gdr., Jerne, Hustru Marie Stokholm. Bedsteforældre: FF Niels Bech, ved Bramminge. FM Maren. MF Hans Pedersen, Landmand. MM Abalone Kirstine. I Esben M. Christensens Ægteskab er der 1 Barn: Kirstine 9. 4. 1946. Christensen købte Gaarden 1938 med 12 Tdr. Land. Bygningerne opført 1867. 8 Kreaturer, 2 Heste, Svin og Høns.

JENS CHR. CHRISTENSEN, Træbandler, Tourup pr. Esbjerg,

født i Veltøfte, 1. 11. 1896. Forældre: Peder Mathisen Christensen, Jerne, Hustru Maren Hansen. Bedsteforældre: FF Niels Jensen Christensen, fhv. Gdr., Janderup. FM Ingeborg. MF Nis Hansen. MM Louise. J. Chr. Christensen er gift med Johanne Bennedikte Madsen, f. i Tourup, 28. 6. 1900. Forældre: Mads Jensen Madsen, Gdr., Tourup, Hustru Maren Bennesen. Bedsteforældre: FF Niels Madsen, Gdr., Tourup. FM Karen. MF Hans Bennesen, Gdr., Tourup. MM Johanne Hansen. I J. Chr. Christensens Ægteskab er der 7 Børn: Lydia Elvira 20. 9. 1920, død 1948, Gerda Marence 5. 9. 1921, død 1947, Peder Marinus 2. 2. 1923, død 1946, Niels William 11. 9. 1925, død 1949, Viggo Emanuel 29. 5. 1929, 1 Plejesøn: Orla 24. 8. 1944. Christensen købte Huset 1921 og lærte at lave Træsko i 1922 og startede Forretningen. 1925 udvidedes med en Butik med Chokolade og Is.

I. A. CHRISTENSEN, Teglværksejer, Maade Teglværk, Esbjerg,

født i Egvad, 30. 6. 1883. Forældre: Albert Christensen, fhv. Teglværksejer, Egvad, Hustru Karen Laursen. Christensen er gift med Agnes Andersen. Christensen købte Teglværket 1922, bygget ca. 1900. Aarlig Kapacitet paa ca. 8 Millioner Sten. Beskæftiger ca. 70 Mand. Christensen opførte 1932 en Villa, som han nu selv bebor.

AKSEL CHRISTIANSEN, Gdr., Maade pr. Esbjerg,

født i Uggerslev, 4. 12. 1911. Forældre: Rasmus Christiansen, Uggerslev, Hustru Karoline Sørensen. Bedsteforældre: MF Jens Peder Sørensen, fhv. Postmester, Søndersø. MM Helene. A. Christiansen er gift med Johanne Larsen, f. i Føvling Sogn, 10. 1. 1900. Forældre: Jens Larsen, Landmand, Gørding Sogn, Hustru Ingeborg Christensen. Bedsteforældre: MF Niels Christensen, Landmand, Vejrup Sogn. MM Margrethe. Christensen overtog Gaarden 1943 med 36 Tdr. Land. Bygningerne opført 1871. 20 Kreaturer, 2 Heste, Svin og Høns. Johanne Larsen har før været gift med Knud Vind. De købte Gaarden 1935. Vind døde 1938. Der var 3 Piger: Kirstine, Agnes og Karen Vind.

JENS FEDDERSEN, Gdr., Kvaglund, Esbjerg,

født i Rødding, 10. 2. 1906. Forældre: Jacob Feddersen, fhv. Gdr., Hustru Kristiane Smidt. Bedsteforældre: FF Chr. Bøjesen Feddersen, fhv. Gdr., Brandstrup. FM Marie Thomsen. MF Anton Smith, Landmand. J. Feddersen er gift med Cecilia Duus, f. i Tandslet, 15. 5. 1909. Forældre: Chr. Duus, Gdr., Lysholm, Hustru Anna Dam. Bedsteforældre: FF Peder Duus, fra Hørup. FM Cecilia. MF Andreas Dam. I Jens Feddersens Ægteskab er der 4 Børn: Inger 16. 6. 1931, Jørn 15. 9. 1934, Jan 25. 2. 1938 og Linda 23. 3. 1942. Feddersen købte Gaarden 1950 med 24 Tdr. Land. Bygningerne opført 1915. Ca. 14 Kreaturer og 1 Hest.

KRISTIAN FRIIS, Gdr., Bennedsgaard, Nourup, Esbjerg,

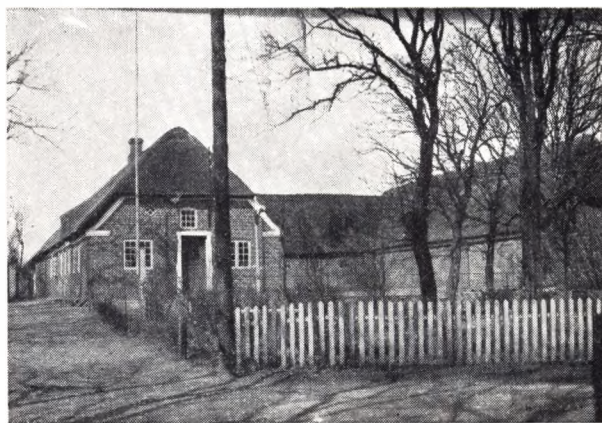
født paa Gaarden, 7. 2. 1876. Forældre: Hans Hansen Friis, Gdr., Hustru Ane Helene Sørensen. Bedsteforældre: FF Hans Mortensen Hansen Friis, Gdr. FM Sofie. MF Mads Peder Sørensen, Gdr., Skads. MM Johanne. Kr. Friis er gift med Marie Sørensen, f. i Henne, 22. 6. 1884. Forældre: Andreas Sørensen, Gdr., Henne, Hustru Ane Larsen. I Kr. Friis's Ægteskab er der 9 Børn: Hans, Andreas, Leo, Osvald, Viggo, Arne, Harry, Oda og Erna. Friis overtog Gaarden ca. 1900 efter Faderen. Været i Slægtens Eje i flere Generationer. Areal: 36 Tdr. Land. 20 Kreaturer, 3 Heste samt Svin. Bygninger opført 1897.

LEO HANSEN FRIIS, Gdr., Solbøj, Nourup, Esbjerg,

født i Nourup, 9. 3. 1911. Forældre: Chr. Hansen Friis, Gdr., Nourup, Hustru Marie Petrea. Bedsteforældre: Hans Hansen Friis, Gdr., Nourup. FM Lene. MF Andreas Sørensen, Landmand, Henne Sogn. L. Hansen Friis er gift med Mary Katrine Nissen, f. i Øse Sogn, 21. 12. 1912. Forældre: Niels Jensen Nissen, Landmand, Øse Sogn, Hustru Marie Mette Madsen. I L. Hansen Friis's Ægteskab er der 3 Børn: Christian 13. 9. 1938, Inger Marie 10. 3. 1941 og Niels Aage 10. 10. 1943. Friis købte Gaarden 1936 med 10 Tdr. Land, senere tilkøbt ialt 6 Tdr. Land. Bygningerne opført 1905. Ca. 12 Kreaturer, 2 Heste, Svin og Høns.

HANS HENRIK GODT, Gdr., Maade pr. Esbjerg,

født i Siim, 18. 9. 1879 (død 1925). H. Henrik Godt var gift med Nielsine Caroline Nielsen, f. paa Gaarden, 28. 4. 1888. Forældre: Kresten Nielsen, Gdr., Hustru Ane Thomsen. Bedsteforældre: FF Niels Kristensen, tidl. Ribe. FM Karen. MF Thomas Thomsen, fhv. Gdr., Nourup. MM Edel. I H. H. Godts Ægteskab er der 6 Børn: Anna Knistine, Astrid, Ejner, Harry, Kristian og Dagny. Godt overtog Gaarden efter Svigerfaderen 1909. Areal: 40 Tdr. Land. Ca. 28 Kreaturer, 3 Følhopper og Opdræt, Svin. Gaarden været i Slægtens Eje i 3 Generationer. Gaarden drives af Enken med en Son som Bestyrer.

HANS GREGERSEN, Bestyrer, Gartner, Snitterupgaard, Gl. Jerne, Esbjerg,

født paa Gaarden, 9. 9. 1918. Forældre: Niels Chr. Gregersen 21. 11. 1874, Hustru Alma Marie Larsen. Bedsteforældre: FF Jacob Gregersen, Hustru Maren. MF Jørgen Larsen, Gdr., Tostenæs. MM Karen Stine Andersen. H. Gregersen er gift med Kirsten Cecilie Jensen, f. i Brørup, 2. 6. 1923. Forældre: Søren Chr. Jensen, fhv. Gdr., Brørup, Hustru Agnes Kristine Pedersen. Bedsteforældre: FF Søren Jensen, Landmand, Assing. FM Ellen Marie Bæksgaard. MF Chr. Nissen Pedersen, Gdr., Assing. MM Kirsten Helstrup. I Hans Gregersens Ægteskab er der 2 Børn: Søren 29. 2. 1948 og Elisabeth 8. 5. 1950. Gregersens Fader købte Gaarden 1904 af en Møster, hos hvem han havde været i Pleje siden sit 9. Aar. Areal: 27 Tdr. Land. 14 Kreaturer, 2 Heste samt Svin. 2 Tdr. Land drives med Gartneri.

KRISTIAN INGEMANN GREGERSEN, *Gdr., Veldtotte
pr. Esbjerg,*

født i Jerne, 18. 8. 1906. Forældre: Laurits Jessen Gregersen, Landmand, Holmegaard, Spangsberg, Hustru Marie Hansen. Bedsteforældre: Niels Jessen Gregersen, Gdr., Forum. FM Dorthea. MF Søren Peder Hansen, fhv. Gdr., Spangsberg. MM Anne Kirstine. Kr. I. Gregersen er gift med Ella Agnethe Høy, f. i, Nr. Nebel, 23. 1. 1915. Forældre: Jens Jensen Høy, fhv. Fisker, Lønne, Hustru Karen Marie Nielsen. Bedsteforældre: FF Niels Jensen Høy, fhv. Fisker, Gdr., Lønne. FM Marie Elisabeth Olesen. MF Kristian Nielsen, tidl. Obling. MM Mette Marie Sørensen. I Kr. I. Gregersens Ægteskab er der 5 Børn: Marie 3. 1. 1938, Karen 17. 10. 1939, Laurits 12. 3. 1941, Jens 3. 7. 1943 og Mette 3. 9. 1951 Gregersen overtog Gaarden 1. 4. 1942 med 18 Tdr. Land. Ca. 12 Kreaturer, 2 Heste samt Svin. Bygningerne opført ca. 1928.

HANS NIELSEN HANSEN, *Gdr., Mollegaard, Nourup
pr. Esbjerg,*

født i Janderup, 15. 1. 1878. Forældre: Niels Andersen Hansen, fhv. Gdr., Janderup, Hustru Ellen Kirstine Kristensen. Bedsteforældre: FF Hans Nielsen Andersen. FM Maren Jensdatter. MF Niels Kr. Kristensen, tidl. Toftnæs. MM Pernelle. H. Nielsen er gift med Anne Marie Pedersen, f. i Barslev, Thy, 6. 11. 1877. Forældre: Nicolaj Nørgaard Pedersen, Landmand, Barslev, Hustru Maren Slot Odgaard. Bedsteforældre: FF fra Legaard i Thy. MF Niels Kristian Slot, tidl. Barslev. MM Maren. I H. Nielsen Hansens Ægteskab er der 9 Børn: Ella Kirstine 6. 3. 1903, Niels Aksel 22. 9. 1904, Ove 26. 7. 1906, Aage Emil 6. 12. 1907, Arne 21. 8. 1909, Otto Andreas 3. 4. 1914, Henny Andrea 16. 7. 1915, Anna Marie 7. 8. 1917 og Inger Margrethe 25. 2. 1921. Hansen overtog Gaarden 1902 med 40 Tdr. Land. Der var Mølleri, der kort efter blev nedlagt.

VIGGO HARRY HANSEN, *Gdr., Fredenslund, Kvaglund
pr. Esbjerg,*

født i Esbjerg, 19. 11. 1903. Forældre: Rasmus Hansen, fhv. Gdr., Hustru Anna Marie Poulsen. Bedsteforældre: FF Hans Peder Chr. Hansen, Hesselbo Teglværk. MF Chr. Poulsen, fhv. Gdr., Hostrup. V. H. Hansen er gift med Marie Margrethe Noe, f. i Boldesager, 30. 5. 1925. Forældre: Laurits Jensen Noe, Tøgfører, Boldesager, Hustru Marie Dorthea Nielsen. Bedsteforældre: MF Hans Peder Nielsen. MM Katrine. Hansens Far købte Gaarden 1906. Tyskerne tog den 1943 og efterlod sig 3 Bunkers. Bygningen opført 1895. Areal: 28 Tdr. Land. Ca. 20 Kreaturer, 2 Heste samt Svin.

AKSEL HYGOM, *Gdr., Nourup pr. Esbjerg.*

født paa Gaarden, 6. 8. 1921. Forældre: Niels Hygom, Hustru Kirsten Hansen. Bedsteforældre: FF Niels Sørensen Hygom, fhv. Gdr. FM Karen. MF Søren Hansen (Johnsen), fhv. Gdr. MM Helene Nielsen. Aksel Hygom er gift med Hilda Thomsen, f. i Tjæreborg, 13. 4. 1922. Forældre: Andreas Thomsen, Ravnsbjerg. FM Anne. MF Knud Sørensen, Sadding. MM Mette. Hygoms Fader fik Gaarden efter sin Fader. Hygom overtog den 1947 med 21 Tdr. Land. Ca. 16 Kreaturer, 2 Heste, Svin og Høns.

IB KRISTIAN IBSEN, *Gdr., Nourup Østergaard, Nourup.*

født i Jerne, 24. 3. 1892. Forældre: Kresten Hansen Ibsen. Gdr., Nourup, Hustru Mathilde. Bedsteforældre: FF Ib Kristensen, fhv. Gdr., Faaborg. FM Dorthea. MF Mathias Mathiasen, tidl. Faaborg. MM Karen. Ib Kr. Ibsen er gift med Jacobine Thøgersen, f. paa Gaarden, 21. 9. 1889. Forældre: Jens Peder Thøgersen, fhv. Gdr., Hustru Hansine. Bedsteforældre: FF Thøger Jensen, fhv. Landmand, Faaborg. FM Ane Marie. MF Jøkkum Hansen, fhv. Gdr. MM Karen Marie. I Kr. Ibsens Ægteskab er der 2 Børn: Børge 2. 2. 1928 og Sigurd 15. 7. 1934. Ibsen overtog Gaarden efter sin Svigefar. Areal: 38 Tdr. Land.

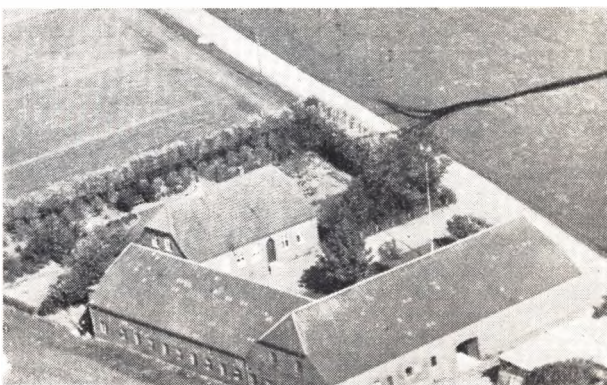

Ca. 26 Kreaturer, 3 Heste og Svin. Bygningerne opført efter Brand 1938.

MAGNUS IBSEN, *Gdr., Nourup pr. Esbjerg,*

født paa Gaarden, 11. 5. 1895. Forældre: Kresten Hansen Ibsen, fhv. Gdr., Hustru Mathilde Amalie Mathiasen. Bedsteforældre: FF Ib Kristensen, fhv. Gdr., Faaborg. FM Dorthea. MF Mathias Mathiasen, tidl. Faaborg. MM Karen. Ibsen overtog Gaarden efter sin Mor 1921. Areal: 31 Tdr. Land, senere tilkøbt 8. 28 Kreaturer, 1 Hest, Traktor og Svin. Stuehus opført 1937. Faderen overtog Gaarden 1886, dengang meget Hede.

SØSTRENE ELLEN OG METTE JENSEN, *Gdr., Uglviggaard
pr. Esbjerg,*

født paa Gaarden, 19. 2. 1893 og 23. 2. 1895. Forældre:

Peder Kristian Jensen, fhv. Gdr., Hustru Anne Medine Nielsen. Bedsteforældre: FF Jens Pedersen, fhv. Gdr. FM Maren Pedersdatter. MF Niels Jørgensen, fhv. Gdr., Jerne. MM Mette. Efter Faderens Død overtog en Søn Gaarden og drev den til sin Død 1939, hvorefter Søstrene overtog den. Areal: 50 Tdr. Land. 36 Kreaturer, 3 Heste samt Svin. Bygningerne opført 1930. Det er en historisk Gaard, hvortil knyttes flere Sagn.

JENS CHR. JENSEN, Gdr., Engbavegaard, Gl. By pr. Esbjerg,

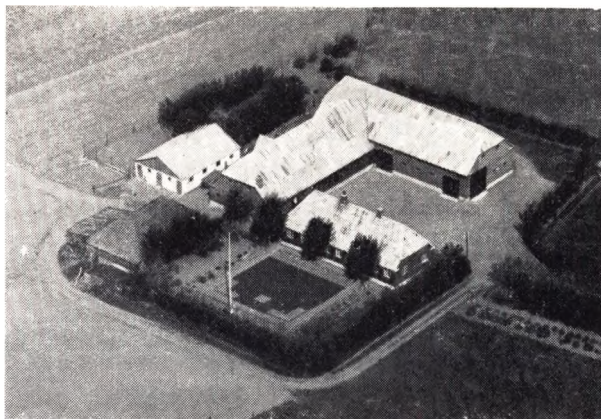
født i Spangsbjerg, 26. 9. 1912. Forældre: Andreas Chr. Jensen, fhv. Gdr., Jerne, Hustru Kirstine. Bedsteforældre: FF Hans Jensen, fhv. Gdr. FM Marie. MF Bunde Bundesen, fhv. Gdr., Skærbæk. J. Chr. Jensen er gift med Dagny Sørensen Lykke, f. i Maade. Forældre: Hans Hansen Sørensen Lykke, Hustru Ane Kristine Hansen. Bedsteforældre: FF Kresten Sørensen. FM Kirsten Hansen. MF Kristian Hansen. MM Ellen. I J. Chr. Jensens Ægteskab er der (1.) 4 Børn: Andreas, Gerda Elisa, Karl Erling og Mette Inger. Jensen købte Gaarden 1939 med 32 Tdr. Land, men frasolgt 7 Tdr. Land til Skydebane. Ca. 24 Kreaturer, 2 Heste, Svin og Høns. Jensen købte Gaarden af Sognefoged K. P. Munk.

JENS ELBÆK JENSEN, Gdr., Veldbæk, Esbjerg,

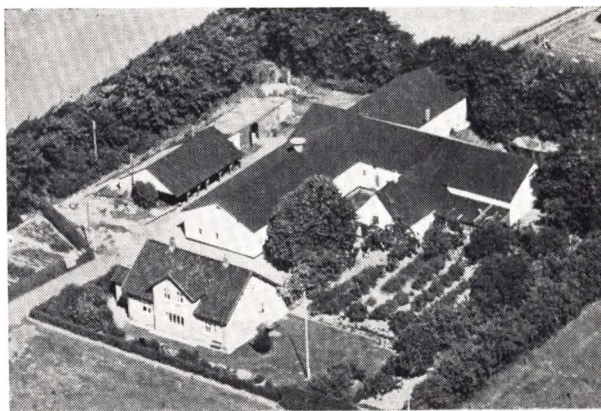
født paa Gaarden, 3. 1. 1906. Forældre: Kristen Jensen, fhv. Gdr., Hustru Ane Oline Sørensen. Bedsteforældre: FF Jens Madsen, fhv. Gdr. FM Else. MF Ole Frank Sørensen. MM Hansine Thomine Christensen. J. Elbæk Jensen er gift med Anna Andrea Munk, f. i Maade, 7. 6. 1905. Forældre: Kristen Nielsen Munk, Gdr., Maade, Hustru Anne Katrine Madsen. Bedsteforældre: FF Peder Munk, fhv. Gdr., Maade. FM Anne MF Andreas Madsen, fhv. Gdr., Janderup. MM Anne. I J. Elbæk Jensens Ægteskab er der 3 Børn: Erna 24. 5. 1936, Kristian Peder 5. 3. 1938 og Bent 19. 5. 1944. Jensen overtog Gaarden efter sin Far 1933 med 50 Tdr. Land. Stuehus opført 1853, restaureret 1946. Ca. 30 Kreaturer, 1 Hest, Traktor samt Svin.

JENS CHR. JENSEN, Gdr., Vestergaard, Nourup pr. Esbjerg,

født i Bunkal, Sønderjylland, 1. 6. 1906. Forældre: Eli Martin Jensen, fhv. Gdr., Hustru Kristiane Pedersen. Bedsteforældre: MF Kresten Pedersen, fhv. Landmand, Jersted. MM Karen. J. Chr. Jensen er gift med Ninna Lauridsen, f. paa Gaarden 22. 1. 1905. Forældre: Laust Hansen Lauridsen, fhv. Gdr., Hustru Mette Abalone Thomsen. Bedsteforældre: FF Hans Lauridsen, fhv. Gdr. FM Karen. MF Th. Thomsen, fhv. Gdr., Nourup. MM Edel Thomine. I J. Chr. Jensens Ægteskab er der 8 Børn: Elli, Svend, Harly, Lauge, Eli, Evald, Emil, Verner Jensen overtog Gaarden 1929 efter sin Svigerfar, der overtog den efter sin Far. Været i Slægtens Eje i 4 Generationer. Areal: 32 Tdr.

Land. Ca. 30 Kreaturer, 3 Heste samt Svin. 1927 blev fraskilt 30 Tdr. Land til en Datter. Stuehus opført ca. 1840.

NIELS MARINUS JENSEN, Gdr., Kraggaard pr. Esbjerg,

født i Jerne, 2. 8. 1901. Forældre: Andreas Chr. Jensen, fhv. Gdr., Hustru Kirstine Bundesen. Bedsteforældre: FF Hans Jensen, fhv. Gdr., Spangsbjerg. FM Marie. MF Bunde Bundesen, fhv. Landmand, Skærbæk. MM Nielsine. I Niels M. Jensens Ægteskab er der 6 Børn: Jørgen Andreas 2. 4. 1939, Chr. Peder 23. 5. 1940, Viggo Arne 22. 11. 1941, Hans Kargo 7. 10. 1945, Svend og Verner 3. 11. 1947. N. Marinus Jensen er gift med Elionora Kargo Petersen, f. i Særmærk 25. 3. 1912. Forældre: Jørgen Peter Kargo Petersen, fhv. Gdr., Særmærk, Hustru Mette Kirstine Sørensen. Bedsteforældre: FF Lorens Kargo Petersen. FM Mette Marie. MF Jens Lambert Sørensen, fhv. Gdr., Lindknud. Jensens Fader købte Gaarden 1918. Solgte til Sønnen 1936. Areal: 40 Tdr. Land. Ca. 36 Kreaturer, 3 Heste samt Svin.

NIELE METHINUS JENSEN, Gdr., Damgaard, Veldtoft pr. Esbjerg,

født i Uglvig, 15. 12. 1890. Forældre: Peder Christensen Jensen, fhv. Gdr., Uglviggaard, Hustru Ane Medine Nielsen. Bedsteforældre: FF Jens Pedersen, fhv. Gdr., Hustru Maren Pedersdatter. MF Niels Jørgensen, fhv. Gdr., Jerne. MM Mette. N. M. Jensen er gift med Kristine Hansen, f. i Darum, 13. 1. 1893. Forældre: Karl Hansen, fhv. Gdr., Darum, Hustru Dorthea Thomsen. Bedsteforældre: FF Hans Pedersen, Gdr., Darum. FM Ane. MF Thomas Madsen, Gdr., Ll. Darum. MM Kirsten. I Niels M. Jensens Ægteskab er der 4 Børn: Anna, Peder Arne, Karl Aage og Dorthea. Jensen overtog Gaarden 1918 med 17

OSVALD FRANK JENSEN, *Gdr., Ølgaard, Gl. By pr. Esbjerg.*

født i Veldbæk, 4. 2. 1908. Forældre: Kresten Jensen, fhv. Gdr., Veldbæk, Hustru Ane Oline Sørensen. Bedsteforældre: FF Jens Madsen, fhv. Gdr., Veldbæk. FM Else. MF Ole Frank Sørensen, fhv. Gdr., Faurfeld. MM Hansine Thomine Christensen. Osvald F. Jensen er gift med Jenny Marie Munk, f. i Jerne, 3. 10. 1908. Forældre: Kristian Nielsen Munk, fhv. Gdr., Maade, Hustru Anne Katrine Madsen. Bedsteforældre: FF Peder Munk, fhv. Gdr., Maade. FM Anc Christensen, 7. 9. 1840. MF Andreas Madsen, fhv. Gdr., Janderup MM Anc I Osvald F. Jensens Ægteskab er der 2 Børn: Anna Bine og Tove. Jensen overtog Gaarden 1932 med 43 Tdr. Land. Ca. 28 Kreaturer, 2 Heste, Traktor samt Svin. Stuehus opført 1881. Jensen købte Gaarden af Kristian Ølgaard, der havde den i 23 Aar.

ANTON KARL JEPSEN, *Gdr., Veldbæk, Esbjerg.*

født i Nordby, Fanø, 14. 2. 1900. Forældre: Hans Peder Jepsen, Postbud, Nordby, Hustru Ingeborg Pedersen. Bedsteforældre: FF Niels Peder Jepsen, Baadfører, Fanø. FM Maren. MF Pedersen, Rindby. A. K. Jepsen er gift med Karen Johanne Nielsen, f. paa Gaarden, 6. 3. 1906. Forældre: Niels Peder Nielsen, fhv. Gdr., Hustru Ane Dorthea Christensen. Bedsteforældre: FF Niels Christensen, Esbjerg. FM Karen Jensen. MF Laust Strandby Christensen, Landmand, Skads. MM Johanne Marie. I Anton K. Jepsens Ægteskab er der 3 Børn: Anne Dorthea 24. 3. 1932, Inger 23. 1. 1934 og Hans Peder 1. 7. 1944. Jepsen overtog Gaarden 1934 efter sin Svigermor med 36 Tdr. Land. Kom i Slægtens Eje 1879, da Niels P. Nielsen, Esbjerg, købte den. Ca. 20 Kreaturer, 2 Heste samt Svin.

CHR. LAMBERTSEN JEPSEN, *fbr. Gdr., Gl. Jerne pr. Esbjerg.*

født paa Gaarden, 1. 8., død 1925. Forældre: Hans Jepsen, fhv. Gdr., Hustru Johanne. Chr. L. Jepsen er gift med Nielsine Jensen, f. i Vong, 7. 6. 1881. Forældre: Søren Peder Jensen, fhv. Gdr., Jægersminde, Hustru Else Jensen. MM Frederikke Jensen. I Chr. L. Jepsens Ægteskab er der 3 Børn: Johanne 7. 4. 1919, Else 25. 9. 1921 og Hans 19. 10. 1923 Jepsen fik Gaarden efter sin Far. Det er en gammel Slægtsgaard. Areal: 10 Tdr. Land. 9 Kreaturer.

HARRY JEPSEN, *Gdr., Veldbæk, Esbjerg.*

født i Strandgaarden, Jerne 31. 5. 1916. Forældre: Hans Jepsen, fhv. Gdr. Hustru Karen Marie Pedersen. Bedsteforældre: FF Jeppe Jepsen, fhv. Gdr., Gørding. MF Nis Pedersen fra Hoven Sogn. H. Jepsen er gift med Margrethe Juncker, født i Sadderup 20. 6. 1917. Forældre: Frederik Juncker, Gdr., Sadderup, Hustru Inge Marie Sørensen. Bedsteforældre: FF Henrik Juncker, Ledvogter og Slagter. FM Margrethe Frederikke. MF Søren Sørensen, Landmand, Ildsted Mark. MM Inge Marie. I Harry Jepsens Ægteskab er der 5 Børn: Frede 15. 8. 1941, Inger Marie 28. 8. 1942, Hans Chr. 9. 4. 1944, Ellen 2. 7. 1946, Ove 3. 8. 1948. Jepsen overtog Gaarden 1938 med 39 Tdr. Land. Ca. 28 Kreaturer, 2 Heste samt Svin.

JEPPE MARINUS JEPSEN, *Gdr., Maade pr. Esbjerg.*

født paa Gaarden 9. 11. 1892. Forældre: Jens Jørgen Jepsen, fhv. Gdr., Hustru Mette Kirstine Jørgensen. Bedsteforældre: FF Jeppe Jepsen, fhv. Gdr., Lourup. FM Maren. MF Hans Jørgensen, Ø. Høgsted. MM Ane Marie Enemark. J. M. Jepsen er gift med Johanne Pedersen, født i Assing Sogn 26. 3. 1904. Forældre: Chr. Mourits Pedersen, fhv. Gdr., Assing,

Hustru Maren Johanne. Bedsteforældre: FF Peder Mouritsen, Gdr. FM Ane Marie Christence Skovbjerg. MF Jens Christian Pedersen. MM Johanne. Jepsen overtog Gaarden efter sin Far 1925 med 62 Tdr. Land, men der er frasolgt ca. 22 Tdr. Land. Bygn. opført 1897 efter Brand. Ca. 14 Kreaturer, 2 Heste samt Svin.

VERNER JESSEN, Gdr., „Bennedsgaard“, Nourup, Esbjerg,

født i Guldager 8. 8. 1911. Forældre: Jeppe Andersen Jessen, Gdr., Hustru Else Kirstine. Bedsteforældre: FF Chr. Jessen. MF Mads Madsen, fhv. Gdr., Forum. MM Katrine. Verner Jessen er gift med Magda Sørensen, født i Janderup 9. 4. 1915. Forældre: Jacob Sørensen, Gdr., Janderup, Hustru Eline Andersen. Bedsteforældre: FF Jens Sørensen, tidl. Kærup, FM Abelone. MF Andr. Andersen, tidl. Kærup. MM Birgitte. I Verner Jessens Ægteskab er der 3 Børn: Jørgen, Else og Ole Jeppe. Jessen overtog Gaarden 1939 med 44 Tdr. Land. Ca. 38 Kreaturer, 2 Heste samt Svin. Bygninger opført 1910. Gaarden er en gammel Hovedparcel.

AUGUST JØRGENSEN, Gdr., „Dalagergaard“, Kvaglund, Esbjerg,

født paa Gaarden 1. 8. 1890. Forældre: Søren Jørgensen, fhv. Gdr. Hustru Karen Katrine Nielsen. Bedsteforældre: FF Jørgen Jørgensen, fhv. Gdr., Kjersing. MM Ane Frandsen. MF Kristen Nielsen, fhv. Gdr., Tømmerby. Aug. Jørgensen er gift med Ane Marie Lorentsen, født i Højrup 8 7. 1894. Forældre: Jørgen Lorentsen, fhv. Landmand, Spandet. Hustru Katrine Borring. Bedsteforældre: FF Frits Lorentsen, fhv. Murer, Arnum. FM Ane Marie Birk. MF Frederik Borring, fhv. Landmand. MM Bodil Marie Petersen. I Aug. Jørgensens Ægteskab er der 2 Børn: Karna Katrine, Søren. Jørgensen overtog Gaarden efter sin Far 1920, der overtog den 1875. Areal 48 Tdr. Land. Ca. 28 Kreaturer, 3—4 Heste samt Svin. Jørgensen var i 4 Aar ved Landbruget i Amerika.

HANS JØRGENSEN, Gdr., „Korsgaard“, Nourup, Esbjerg,

født i Bramdrup 22. 8. 1912. Forældre: Jacob Jørgensen, fhv. Gdr. Hustru Dorthea Skov. Bedsteforældre: FF Nicolaj Jørgensen, tidl. Svenstrup. FM Marie. MF Hans Skov, fhv. Landmand, Gøtterup. MM Andrea. H. Jørgensen er gift med Helga Jensen, født i Esbjerg 13. 5. 1917. Forældre: Anders Jensen, fhv. Cyklehandler, Esbjerg, Hustru Mathilde. Bedsteforældre: FF Peder Vendelbo Jensen, tidl. Koed. FM Ane Marie. MF Jens Kristian Jensen, tidl. Esbjerg. MM Ane Margrethe. I H. Jørgensens Ægteskab er der 2 Børn: Viggo Jacob og Aksel Østerholm. Jørgensen overtog Gaarden 1939 med 40 Tdr. Land, ca. 30 Kreaturer, 2—3 Heste. Bygn. opført ca. 1875.

JØRGEN PETER JØRGENSEN, Gdr., Nourup, Esbjerg,

født paa Gaarden 22. 1. 1911. Forældre: Søren Hansen Jørgensen, fhv. Gdr., Hustru Ingeborg Svendsen. Bedsteforældre: FF Jørgen Sørensen, Gdr., Darum. FM Karen. MF Peder Svendsen, fhv. Gdr., Tjæreborg. MM Karen. I J. P. Jørgensens Ægteskab er der 2 Børn: Henning 31. 3. 1940, Birgit 24 9. 1944. Jørgen P. Jørgensen er gift med Ane Marie Holm, født i Gammelby, Esbjerg 9. 2. 1916. Forældre: Vilhælm Holm, tidl. Esbjerg, Hustru Jørgine Sørensen. Jørgensen købte Gaarden af sin Far 1936. Faderen købte den 1892. Areal 41 Tdr. Land. Bygn. opført 1877, ca. 13 Kreaturer, 2 Heste samt Svin.

SØREN PEDER KJELDSEN, Gdr., Strandvejen 12, Gl. By, Esbjerg,

født i Allerup 20. 12. 1893. Forældre: Søren Kjeldsen, Formand, Hustru Marie Jensen. Bedsteforældre: FF Chr. Kjeldsen, fhv. Gdr., Sognefoged, Allerup. FM Jacobine Antonia. MF Søren Peder Jensen fhv. Gdr., Vong. MM Else. Søren P. Kjeldsen er gift med Elfrida Siedentopp, født i Jerne 22. 6. 1903. Forældre: Frederik Siedentopp, Slagter, Hustru Johanne. Bedsteforældre: FF Frederik Siedentopp, bosat Tyskland. FM Lise. MF Johannes Carsten. Tyskland. I Søren P. Kjeldsens Ægteskab er der 1 Barn: Inger 1. 12. 1925. Kjeldsen købte 1925 af Sognefoged P. Hansen. Areal 18 Tdr. Land. Kjeldsen driver stadig Landbrug paa lejet Jord. 15½ Tdr. Land er solgt til Esbjerg Kommune. Bygn. opført 1868 ca. 10 Kreaturer.

KRISTEN HANSEN NIELSEN (Knude), Gdr., „Knudegaard“, Nourup, Esbjerg,

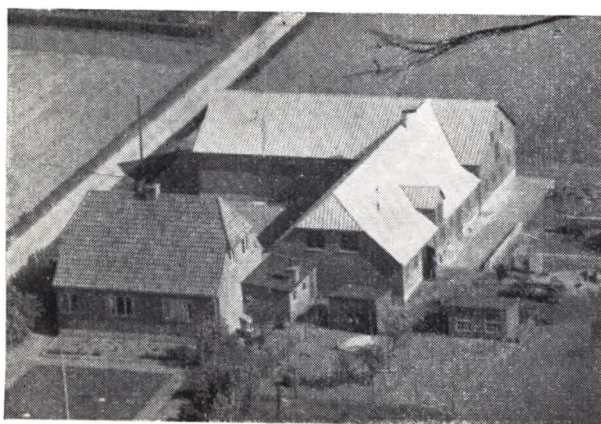
født paa Gaarden 23. 10. 1894. Forældre: Hans Nielsen, fhv. Gdr., Sogneraadformand. Hustru Johanne Christensen. Bed-

steforældre: FF Niels Pedersen, fhv. Gdr., Sognetoged. FM Øllegaard Mortensen. MF Kristian Nielsen (Knude), fhv. Gdr. MM Ane Madsen. Kr. H. Nielsen er gift med Mary Antonie Hansen, født i Jerne 10. 5. 1900. Forældre: Thomas Peder Hansen, fhv. Skomager, Jerne. Hustru Margrethe Gregersen. Bedsteforældre: FF Jens Hansen, tidl. Vong. FM Karen. MF Niels Gregersen, fhv. Landmand, Spangsbjerg. MM Maren. I Kr. H. Nielsens Ægteskab er der 2 Børn: Genda Johanne 2. 4. 1925, Egon Regnar 16. 3. 1929. Nielsen overtog Gaarden 1923. Faderen overtog den 1882. Anders Hansen fra 1877. Johanne Christensen fra 1876. Christen Nielsen (Knude) fra 1835, Niels Jensen (Knude) fra 1802. Areal 50 Tdr. Land. Nielsens Fader er Dannebrogsmænd, Bedstefaderen ligeledes. Ca. 32 Kreaturer, 3 Heste samt Svin.

NIELS PEDER KRISTENSEN, *Bestyrer, Kvaglund pr. Esbjerg.*

født i Hostrup 7. 8. 1926. Forældre: Kristian Peder Kristensen, Gdr. (død) Hustru Karen Madsen. Bedsteforældre: FF Peder Kristensen, Sædding. FM Katrine. MF Niels Madsen. Jerne. MM Kirstine. Faderen overtog Ejendommen 1930 med 24 Tdr. Land, ca. 14 Kreaturer, 2 Heste samt Svin. Gaarden ejes og drives af Enken med Sonnen som Bestyrer.

HANS LAURIDSEN, *Gdr., Uglvig pr. Esbjerg,*

født i Tjæreborg 4. 6. 1903. Forældre: Laurits Kristian Lauridsen, fhv. Gdr., Tjæreborg, Hustru Johanne Kristensen. Bedsteforældre: FF Kristian Lauridsen, fhv. Gdr., V. Nebel. FM Abalone. MF Gjerulf Kristensen, fhv. Gdr., Tjæreborg MM

Kirstine. H. Lauridsen er gift med Else Johanne Sørensen, født i Grønnegaard, Uglvig 8. 3. 1907. Forældre: Søren (Grønnegaard) Sørensen, Grønnegaard, Uglvig, Hustru Kirstine Jensen. Bedsteforældre: FF Peder (Grønnegaard) Sørensen, fhv. Gdr. FM Johanne. MF Niels Peder Jensen, fhv. Gdr., Uglvig. MM Else Marie Jensen. I H. Lauridsens Ægteskab er der 1 Barn: Søren Kristian. Lauridsen overtog 1938 28 Tdr. Land fra sin Kones Fødegård og opførte samme Aar Bygn. Ca. 20 Kreaturer, 2 Heste samt Svin.

MADS PEDER LUND, *Husmand, Nourup, Esbjerg,*

født i Maltbæk 8. 8. 1886 (død 1947). Forældre: Karl Lund, fhv. Gaardejer, Maltbæk, Hustru Marie Skov. M. P. Lund var gift med Alma Nielsen, født i Jerne Sogn 2. 7. 1893. Forældre: Niels Peder Nielsen, fhv. Gdr., Sognefoged, Veldbæk, Hustru Mariane Christensen. Bedsteforældre: FF Niels Pedersen Nielsen, fhv. Gdr., Veldbæk, Jerne Sogn. FM Øllegaard Mortensen. MF Peder (Nørgaard) Christensen, fhv. Gdr., Veldbæk. MM Else Spangsbjerg. I Mads P. Lunds Ægteskab er der 1 Barn: Selma 29. 10. 1919. Lund overtog Ejendommen 1917 med 7½ Tdr. Land, ca. 10 Kreaturer, 1 Hest samt Ungsvin. Senere tilkøbt 8 Tdr. Land. Stuehus opf. efter Brand ca. 1915. Der drives ligeledes en Del Frilandsgartneri, der afsættes i Esbjerg.

KRISTIAN GUSTAV LYKKE, *Gdr., Lykkegaard pr. Esbjerg.*

født paa Gaarden 12. 5. 1919. Forældre: Hans Hansen Sørensen, Lykke, Gdr., Hustru Ane Kristine Hansen. Bedsteforældre: FF Kresten Sørensen, Gdr., Hustru Kirsten Hansen. MF Kristian Hansen, Landmand, Hoven Sogn. MM Ellen Hansen. Kr. G. Lykke er gift med Inga Pedersen, født i Esbjerg 4. 7. 1926. Forældre: Anton Pedersen, Fiskepakker, Gammelby, Hustru Hanna Katrine Nielsen. I Kr. G. Lykkes Ægteskab er der 1 Barn: Hanne Kristine 11. 10. 1948. Gaarden kom i Slægtens Eje 1788 Faderen fik den 1905 med 55 Tdr. Land. 1934 blev udstykket 26 Tdr. Land til Sønnen Kristian Sørensen Lykke og 1947 solgtes Gaarden til Sønnen Kr. Gustav Lykke med 35 Tdr. Land, 22 Kreaturer, 2 Heste samt Svin.

PEDER MADSEN SØRENSEN LYKKE, *Bestyrer, Maude pr. Esbjerg,*

født paa Gaarden 4. 3. 1905. Forældre: Søren Thomsen Sørensen Lykke, fhv. Gdr., Hustru Ane Pedersen. Bedsteforældre: FF Kresten Lykke, fhv. Ejer af Lykkegaard. FM Kirsten. MF Peder Madsen, fhv. Gdr., Veldbæk. MM Johanne Sørensen. Lykke bestyrer Gaarden for sin Mor efter Faderens Død

1929. Faderen overtog 1904 med 45 Tdr. Land. Ca. 28 Kreaturer, 3 Heste, Svin.

EJNER MADSEN, Forpagter, Tourup, Esbjerg.

født i Jerne 28. 12. 1923. Forældre: N. J. Madsen, Ejer a. Gaarden og Nabogaarden, Hustru Karen Laursen. Bedsteforældre: FF Søren Nielsen Madsen, fhv. Husm., Nourup. FM Mette Jepsen. MF Laust H. Laursen, fhv. Gdr., Nourup. MM Mette Ejner Madsen er gift med Gerda Skov Andersen, født i Jerne 22. 10. 1926. Forældre: Jens Chr. Andersen, Gdr., Bøgely, Andrup, Hustru Mette Marie Pedersen. Bedsteforældre: FF S. P. Andersen. FM Maren Skov. MF Anton Pedersen. MM Ane Dorteia Nielsen. Madsen købte Gaarden 1947 og Sønnen har forpagtet den 1. 5. 1951. Areal 25 Tdr. Land. Stuehus mende opført 1880. 22 Kreaturer, 2 Heste samt Svin.

NIELS JENSEN MADSEN, Gdr., Tourup, Esbjerg,

født i Nourup 4. 4. 1895. Forældre: Søren Nielsen Madsen, Husm., Nourup. Hustru Mette Jepsen. Bedsteforældre: FF Niels Madsen, fhv. Gdr., Tourup. FM Karen Lambertsen. MF Jens P. Jeppesen, Husm., Nourup. MM Johanne Sørensen. N. Jensen Madsen er gift med Karen Laursen, født i Nourup 20. 2. 1897. Forældre: FF Laust H. Laursen, fhv. Gdr., Nourup, Hustru Mette Thomsen. Bedsteforældre: FF Hans Lauridsen. MF Karen Jensen. MF Thomas Nielsen, fhv. Gdr., Nourup. MM Edel Jørgensen. I Niels J. Madsens Ægteskab er der 7 Børn: Aage og Ejner 28. 12. 1923, Erne 4. 3. 1925, Arne 14. 11. 1926, Bent 18. 9. 1931, Leif 25. 1. 1933, Henning 14. 2. 1935. Madsen købte Gaarden 1918 af sin Faster med 11 Tdr. Land. I Dag er der 48 Tdr. Land. Stuehus og Stald opført 1912. Ca. 25 Kreaturer, 3 Heste samt Svin.

Laurits Mathiasen, Gdr., „Tourupgaard“, pr. Esbjerg.

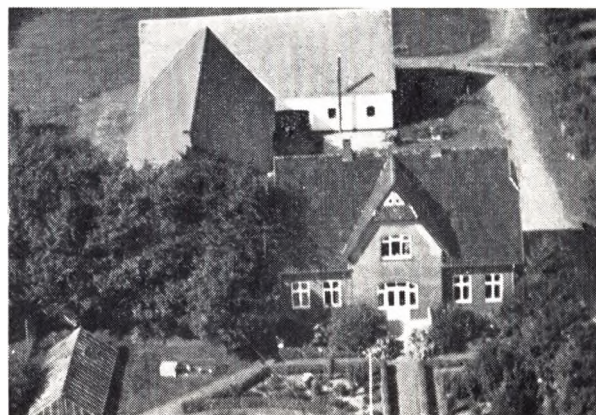
født i Guldager 9. 4. 1914. Forældre: Peder Pedersen Mathiasen, fhv. Gdr., Guldager, Hustru Nielsine Marie Nielsen. Bedsteforældre: FF Søren Peder Mathiasen, fhv. Gdr., Guldager. FM Laura. MF Hans Ølgod Nielsen, fhv. Gdr., Fisker, Hjerding. MM Mette. L. Mathiasen er gift med Else Klint Nielsen født i Guldager 27. 6. 1919. Forældre: Martin Nielsen, fhv. Gdr., Guldager, Hustru Marie Klint. Bedsteforældre: FF Søren Nielsen, fhv. Fisker, Hjerding. MF Peder Klint, fhv. Gdr., Tøbol. MM Else. I L. Mathiasens Ægteskab er der 3 Børn: Henning, Arne og Lene Marie. Mathiasen overtog Gaarden 1939 med 40 Tdr. Land. Ca. 36 Kreaturer, 3—4 Heste samt Svin. Der drives tillige en Del Gartneri. Stuehus opført 1897.

Niels Peder Mortensen, Gdr., Gammelgaard, Nourup, Esbjerg.

født paa Gaarden 24. 12. 1885. Forældre: Kresten Nielsen Mortensen, fhv. Gdr., Hustru Mette Marie Christensen. Bedsteforældre: FF Morten Christensen, fhv. Gdr. FM Johanne Kristensdatter. MF Niels Peder Christensen, fhv. Gdr., Veldbæk. MM Else. N. P. Mortensen er gift med Marie Hansen, født i Esbjerg 15. 9. 1882. Forældre: Niels Hansen, fhv. Gdr., Meis, Hustru Gunde Marie Pedersen. Bedsteforældre: FF Hans Nielsen, fhv. Gdr., Farup. FM Maren. MF Peder (Smed) fhv. Smed i St. Darum. I N. P. Mortensens Ægteskab er der 1 Plejebarn: Vilhelm Thomsen. Mortensen overtog Gaarden efter sin Far 1911. Denne overtog den 1884 efter sin Far. Den kan føres tilbage til 1705 indenfor samme Slægt. Areal 36 Tdr. Land. Gaarden drives delvis med Græsningskreaturer. Stuehus opført 1875.

Sigurd Mortensen, Gdr., Gammelby, Esbjerg.

født paa Gaarden 15. 1. 1902. Forældre: Niels Lambert Mortensen, fhv. Gdr., Hustru Ane Marie Kirstine Sørensen. Bedsteforældre: FF Kresten Mortensen 6. 9. 1825. FM Margrethe Lambertsen. MF Søren Knudsen. MM Bodil Marie Christensen. Sigurd Mortensen er gift med Anna Biltøft, født paa Lykkegaard 29. 8. 1907. Forældre: Kresten Biltøft. I Sigurd Mortensens Ægteskab er der 3 Børn: Niels 8. 7. 1948, Karsten Sigurd 26. 12. 1949, 1 udøbt 7. 11. 1951. Gaarden været i Slægtens Eje i 4 Generationer. Mortensen overtog den 1939 efter sin Far, der havde den fra 1891, da han overtog den efter sin Svigerfar. Areal 38 Tdr. Land. Ca. 12 Kreaturer, 2 Heste samt Grisesøer.

Skjold Mortensen, Gdr., Lille Hedelund pr. Esbjerg,

født i Gammelby, Jerne 7. 3. 1900. Forældre: Niels Lambert Mortensen, Gdr., Gammelby, Hustru Ane Marie Kirstine Sørensen. Bedsteforældre: FF Chr. Mortensen, Købmand, Jerne. FM Margrethe Lambertsen. MF Lambert Lambertsen. MM Abelone. Skjold Mortensen er gift med Emma Hansen, født i Aal

Sogn 30. 3. 1903. Forældre: Søren Marinus Hansen, Landm., Oksbøl, Hustru Dorteia Madsen. I Skjold Mortensens Ægteskab er der 3 Børn: Anna Marie 26. 8. 1936. Dorothy 25. 8. 1938, Niels Lambert 14. 11 1939. Mortensen købte Gaarden 1934 med 36 Tdr. Land. Bygn. opført 1914, udstykket fra Store Hedelund. Ca. 24 Kreaturer, 3 Heste samt Svin.

HOLGER MUNK, Gdr., Maade pr. Esbjerg,

født paa Gaarden 21. 12. 1906. Forældre: Kresten Nielsen Munk, Hustru Anna Katrine Madsen. Bedsteforældre: FF Peder Munk, fhv. Gdr. FM Ane Christensen. MF Andreas Madsen, fhv. Gdr. MM Anne. H. Munk er gift med Laura Esther Nielsen, Esbjerg, født i Veldbæk 3. 1. 1909. Forældre: Niels Peder Nielsen Esbjerg, fhv. Gdr., Veldbæk, Hustru Ane Dorteia Christensen 2. 5. 1865. Bedsteforældre: FF Niels Christensen, Esbjerg. FM Karen Jensen. MF Laust Strandby Christensen, fhv. Landmand, Skads Sogn. MM Johanne Marie. I Holger Munks Ægteskab er der 3 Børn: Anna Katrine 9. 10. 1936, Kristen 16. 8. 1939, Niels Arne 5. 9. 1943. Munks Bedstefar købte 14 Tdr. Land 1868 og opførte Bygningen. Faderen fik den 1903. Holger overtog Gaarden efter sin Far 1934 med 30 Tdr. Land, ca. 30 Kreaturer, 2 Heste samt Svin.

P. E. MUNK, Teglværksejer, Gammelby, Esbjerg,

født paa Fyn 9. 11. 1910. Forældre: J. Munk, Teglværksejer, Fyn, Hustru Marie Jørgensen. Bedsteforældre: FF Peder Munk, fhv. Landmand, Teglværksejer. Hustru Ane. MF Johannes Jørgensen, fhv. Landmand, Sjælland. P. E. Munk er gift med Gunhild Lykke, født i Maade 9. 12. 1916. Forældre: Hans Lykke, Gdr., Maade, Hustru Kirstine Hansen. I P. E. Munks

Ægteskab er der 3 Børn: Johannes, Jørn, Ellen. Teglværket blev oprettet 1934 som Interessantselskab. 1939 overtog Munk Teglværket som Indehaver, og ejer samtidig Strandgaardens Teglværk og har ogsaa Strandgaarden i Maade med 60 Tdr. Land. Ca. 32 Kreaturer. Denne Gaard drives ved en Bestyrer.

HANS MAGNUS NIELSEN, Gdr., Nourup pr. Esbjerg,

født paa Gaarden 1. 2. 1909. Forældre: Johan Marinus Nielsen, fhv. Gdr., Hustru Ane Hansigne Hansen. Bedsteforældre: FF Mads Nielsen, Bestyrer, Guldager i Fattiggaard. FM Johanne Marie Kristensen. MF Hans Sørensen, fhv. Gdr., Guldager Sogn. MM Ane Dorteia Hansdatter. H. M. Nielsen er gift med Elna Toft, født i Brøndum Sogn 15. 8. 1913. Forældre: Jens Peter Toft, fhv. Gdr., Brøndum, Hustru Ane Margrethe Jensen. Bedsteforældre: FF Søren Christian Toft, fhv. Landmand, Bjergby. FM Marthine Dorteia. MF Hans Jensen, fhv. Gdr., Kjersing. MM Dorteia Jensen. I Hans M. Nielsens Ægteskab er der 1 Barn: Holger 19. 1. 1946. Nielsen overtog Gaarden efter sin Far 1940. Gaarden er udsklit fra Fruens Gaard 1897. Areal 44 Tdr. Land. Ca. 32 Kreaturer, 3 Heste samt Svin. Faderen har bygget en Villa 1940, hvor han nu bor.

HARALD GUSTAV NIELSEN, Forpagter, Hedelundvej pr. Esbjerg,

født i Ansager Sogn 1. 8. 1911. Forældre: John Nielsen, fhv. Gdr., Stenderup, Hustru Karen Kirstine Christensen. Bedsteforældre: FF Niels Jensen Nielsen, fhv. Gdr. FM Abelone. H. G. Nielsen er gift med Klara Nielsen, født i Randbøl 7. 11. 1912. Forældre: Johs. Thorvald Nielsen, fhv. Gdr., Filskov, Hustru Karen Jensen. Bedsteforældre: FF Klaus Nielsen, fhv. Ejer af Nedergaard, S. Omme. FM Ane Marie. I Harald G. Nielsens Ægteskab er der 3 Børn: Karen Marie 19. 11. 1939. Johannes Thorvald 25. 9. 1944, Anne Margrethe 9. 6. 1947. Nielsen overtog Forpagtningen 1948 med 11 Tdr. Land Bygn. opført efter Brand 1927. 4 Køer, 1 Hest samt Svin og Smagrise.

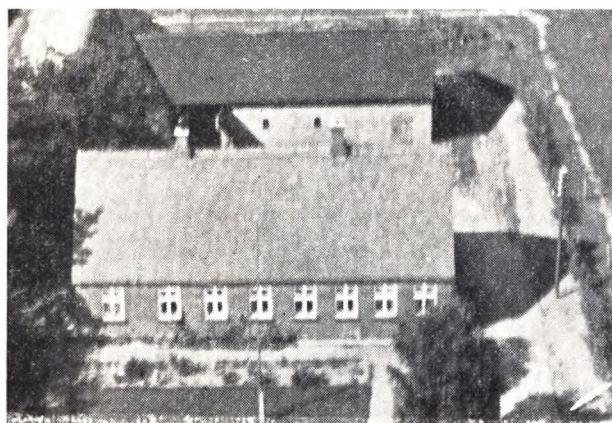
NIELS PEDER NIELSEN, Gdr., Veldbæk pr. Esbjerg.

født paa Gaarden 16. 5. 1898. Forældre: Niels Peder Nielsen, Hustru Mariane Christensen. Bedsteforældre: FF Niels Peder Nielsen, fhv. Gdr. FM Øllegaard. MF Peder Christensen, (Nørregaard), fhv. Gdr., Veldbæk. MM Else. N. Pedersen Nielsen er gift med Ella Kirstine Hansen, født i Nourup 16. 3. 1903. Forældre: Hans N. Hansen, fhv. Ejer af Møllegaarden, Nourup, Hustru Ane Marie Nørregaard. Bedsteforældre: FF Niels Hansen, fhv. Gdr., Janderup. FM Ellen Kirstine. MF Ole Nikolaj Nørregaard, fhv. Gdr. Skjoldelev. MM Maren Odgaard. Nielsen overtog Gaarden efter sin Far 1930 med 40 Tdr. Land. Ca. 27 Kreaturer.

NIELS SØREN NIELSEN, Gdr., Veldbæk pr. Esbjerg,

Forældre: Jens Peder Nielsen, fhv. Gdr., Hustru Ane Sørensen. Bedsteforældre: FF Niels Jensen, fhv. Gdr., FM Ane Sørensen. MF Søren Christensen, fhv. Gdr., Boldesager MM Maren Jørgensdatter. N. Søren Nielsen er gift med Marie Kristine Høj, født i Aal 12. 11. 1885. Forældre: Henrik Høj Nielsen, Gdr., Aal Sogn, Hustru Karen Christensen. Bedsteforældre: FF Niels Henrik Høj, fhv. Gdr., Outrup Sogn. FM Maren. MF Chr. Therkildsen, Aal Sogn. MM Kristine. I Niels S. Nielsens Ægteskab er der 4 Børn: Agnethe 20. 7. 1912, Karen 28. 6. 1917, Signe 28. 7. 1918, Henrik 27. 1. 1920. Gaarden er gaaet i Arv fra Far til Søn siden 1856. Nielsen købte den 1909 med 37 Tdr. Land. Senere tilkøbte 13 Tdr. Land 34 Kreaturer, 2 Heste, Sær og Svin. Gaarden er fra 1. 4. 1946, forpagtet ud til Sønnen Henrik Høj Nielsen.

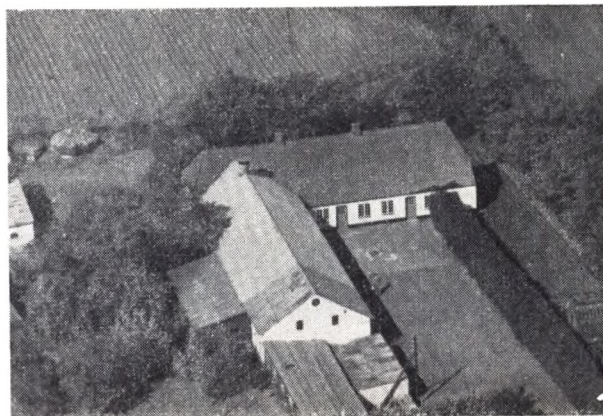

MORTEN NIKOLAJSEN, Gdr., Gartner, Kvaglund pr. Esbjerg,

født i Oksvanggaard, Skads 16. 10. 1911. Forældre: Evarð Nikolajsen, fhv. Gdr., Hustru Kristine Mortensen. Bedsteforældre: FF Niels Nikolajsen, fhv. Gdr., Oksvang. MM Ane Sørensen. MF Søren Martinsen, fhv. Gdr., Oksvang. MM Mette Sørensen. M. Nikolajsen er gift med Ellen Nøhr, født i Guldager 27. 12. 1915. Forældre: Chr. Nøhr, Murer, Guldager, Hustru Hansigne Hansen. Bedsteforældre: FF Niels Nøhr, fhv. Gdr., Attrup. FM Ane Østergaard. MF Jørgen Hansen, Moen. MM Ellen Margrethe Hansen. I M. Nikolajsens Ægteskab er der 3 Børn: Elinor 18. 7. 1943, Henning 28. 10. 1946, Erik 22. 2. 1950. Nikolajsen overtog Gaarden 1935 med 26 Tdr. Land, deraf 10 med Gartneri. 16 Kreaturer, 2 Heste, Bygn. opført ca. 1900.

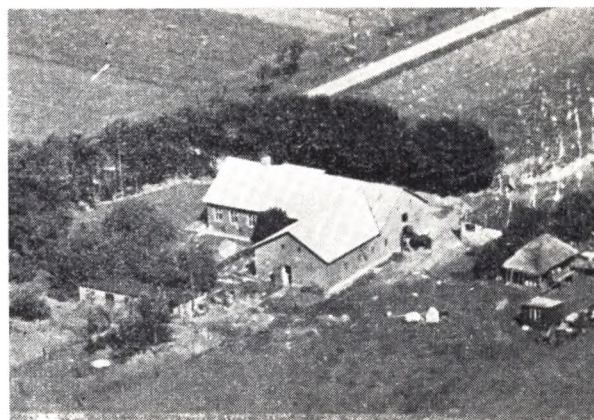
KRISTIAN NØRGAARD, Husmand, Veldtofte pr. Esbjerg,

født i Ølgod 9. 4. 1910. Forældre: Kristian Nørgaard Jensen, fhv. Landmand, Horne, Hustru Ida Mathilde Kristiansen. Bedsteforældre: FF Jens P. Jensen, tidl. Heibøl. FM Else. MF Kristiansen, fra Sverrig. MM Katrine Peterson. Nørgaard overtog Ejendommen 1. 1. 1948 med 12 Tdr. Land uden Avl og Besætning. Normal Besætning ca. 12 Kreaturer, 1 Hest samt Grisesøer og Svin. Der drives tillige en Del Frilandsgartneri. I sin Tid var her en gammel Smedie, som menes at have hørt under Krogsgaard til 1883.

HANS JACOB OLSEN, Gdr., Veldtofte pr. Esbjerg,

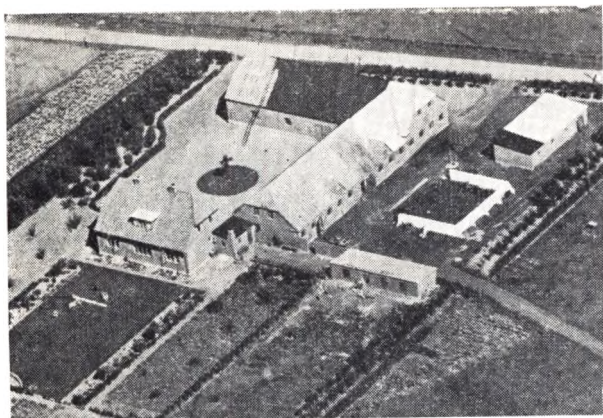
født paa Færøerne 17. 4. 1890. Forældre: Johannes Olsen, Landh., Færøerne, Hustru Ellen. H. J. Olsen var gift med Anne Marie Jensen, født i Hundborg 12. 8. 1894, død 1945. Forældre: Anders Kristian Jensen, fhv. Husm, Tømrer, Hundborg, Hustru Kristine. I Hans J. Olsens Ægteskab er der 2 Børn: Kristian og Lis. Olsen overtog Gaarden 1924 med 16 Tdr. Land. Siden tilkøbte 14. Ca. 10—12 Køer, 2 Heste samt Svin. Stuchus opført 1907. 2 Tdr. Land er med Frugttræer.

PEDER RASMUSSEN PEDERSEN, Gdr., Hedelon, Jerne Mark. Esbjerg,

født i Arnum, 1. 5. 1897. Forældre: Jens Jepsen Pedersen, fhv. Gdr., Arnum, Hustru Tomine Nikolajsen. FF Peter Jensen, fhv. Gdr., Arnum. Peder R. Pedersen er gift med Helga Nielsen, f. i Nourup, 27. 12. 1891. Forældre: Hans Nielsen, fhv. Gdr., Nourup, Dannebrogsmænd, Hustru Johanne Christensen. Bedsteforældre: FF Niels Pedersen, Gdr., Sognefoged, Dannebrogsmænd. FM Øllegaard Mortensen. MF Kresten Nielsen (Knude),

Gdr., Nourup. MM Ane Madsen. I P. Rasmussen Pedersens Ægteskab er der 3 Børn: Mina 10. 12. 1918, Hans 17. 8. 1921, Johanne Margrethe 16. 10. 1923, Jenny Guri 22. 12. 1924 og Freddy 24. 4. 1928. Pedersen købte Jord 1918. 14 Tdr. Land og 1924 11 Tdr. Land. Gaarden udstykket fra Jerne Søndergaard. Stuehus opført 1906. Ca. 15 Kreaturer, 2 Heste samt Fedesvin.

JONAS MARINUS POULSEN, Gdr., *Boldesagergaard.*

født paa Gaarden, 12. 7. 1898. Forældre: Niels Chr. Poulsen, fhv. Gdr., Hustru Abelone Karoline Laurine Andersen. Bedsteforældre: FF Poul Nielsen Poulsen, fhv. Gdr. MM Ane Nielsen. J. M. Nielsen er gift med Mette Agnethe Katrine Uldsted, f. i Vejerup, 3. 5. 1913. Forældre: Karl Chr. Uldsted, fhv. Gdr., Landmand, Vejerup, Hustru Karen Kirstine Nielsen. MF Niels P. Nielsen, fhv. Gdr., Ulskov pr. Older. I Jonas M. Poulsens Ægteskab er der 3 Børn: Rosa 16. 2. 1932, Gerda Kristine 25. 1. 1935 og Kaj 3. 2. 1941. Poulsen overtog Gaarden efter sin Far 1934. Denne overtog den efter sin Far 1897. Areal: 40 Tdr. Land. Gaarden er nybygget 1942. Ca. 30 Kreaturer, 3 Heste, Soer og Svin.

AKSEL RIBER, Landmand, *Veldtofte pr. Esbjerg.*

født i Guldager, 20. 8. 1907. Forældre: Karl Riber, fhv. Landmand, Andrup, Hustru Johanne Andreassen. Bedsteforældre: FF Kresten Riber, tidl. Hostrup. MF Andreas Andreassen, tidl. Brøndum. A. Riber er gift med Ingrid Korsager, f. i Voldby v. Grenaa, 28. 12. 1912. Forældre: Jøsum Rasmussen Korsager, fhv. Læner, Thorsø, Hustru Maren Dalgaard. Bedsteforældre: FF Rasmus Jøkumsen, fhv. Landmand, Murer. MM Maren Yding. MF Peder Dalgaard, fhv. Landmand, Fjaltring. MM Mette Pedersen. I Aksel Ribers Ægteskab er der 5 Børn: Borge, Tove, Aage, Frode og Ellen. Riber overtog Ejendommen 1934 med 17 Tdr. Land. 16 Kreaturer, 2 Heste samt Svin. Der drives tillige en Del Frilandsgartneri. Stuehus opført 1914.

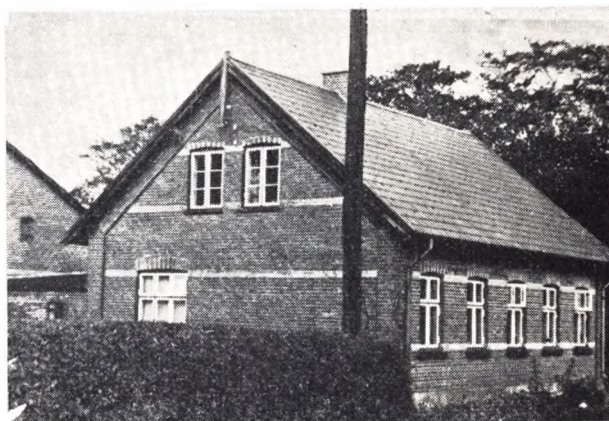
ERIK HANSEN ROSSEN, Gdr., *Veldbæk pr. Esbjerg.*

født i Abild, 28. 3. 1892. Forældre: Bertel Rossen, Smedemester, Abild, Hustru Bothilde Jørgensen. Bedsteforældre: FF Peder Rossen, Snedker, Murer, Landmand. FM Bodil Marie. MF Jørgen Jørgensen, Landmand. MM Mette Marie Koch. E. Hansen Rossen er gift med Signe Skov, f. paa Gaarden, 20. 3. 1891. Forældre: Chr. Pedersen Skov, fhv. Gdr., Hustru Margrethe Sørensen. FM Ane Poulaine. I E. Hansen Rossens Ægteskab er der 2 Børn: Gert 24. 12. 1924 og Benny Bothilde 29. 10. 1929. Rossen overtog Gaarden 1923 efter sin Svigermor med 30 Tdr. Land. Bygningerne opført 1904—05. Ca. 20 Kreaturer, 2 Heste samt Svin.

HENRY STOKHOLM, Husmand, *Tourup, Esbjerg.*

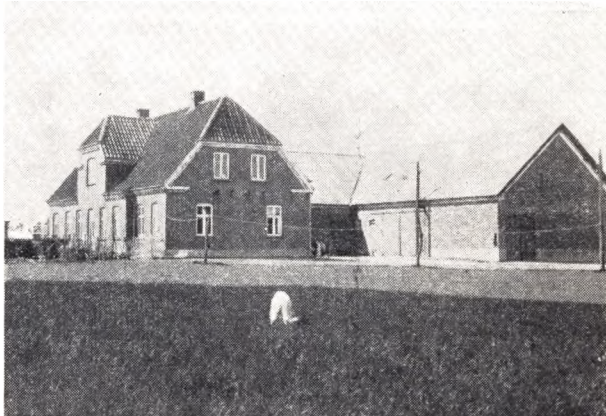
født i Veltøfte, 20. 9. 1906. Forældre: Niels Andreas Stokholm, fhv. Gdr., Veltøfte, Hustru Termino Marie Dorthea Pe-

darsen. Bedsteforældre: FF Hans Chr. Pedersen, Gdr., Tourup. FM Abelone Kirstine Madsen. MF Kjeld Svendsen Pedersen, Gdr., Darum. MM Karen Sørensen. H. Stokholm er gift med Magny Jensine Nielsen, f. i Tjæreborg, 18. 7. 1914. Forældre: Hans Peder Nielsen, fhv. Gdr., Houmark, Hustru Ane Madsen. Bedsteforældre: FF Niels Nielsen, fhv. Gdr., Tjæreborg. FM Eline. Stokholm købte Gaarden 1937 med 8½ Tdr. Land af sin Fader, der købte den 1924. Stuehus opført 1870. Ca. 10 Kreaturer samt Svin. I Ægteskabet 1 Barn: Niels Peder 5. 8. 1942.

AKSEL CHR. SØRENSEN, Gdr., *Veldbæk pr. Esbjerg.*

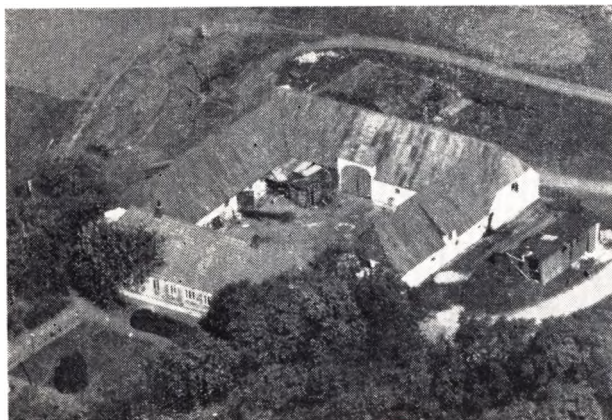
født i Nourup, 6. 1. 1907. Forældre: Søren Kristian Sørensen, Gdr., Nourup, Hustru Johanne. Bedsteforældre: FF Niels Sørensen, fhv. Gdr., Maade. FM Ane Kirstine. MF Niels Kristian Sørensen, Gdr., Nourup. MM Karen Sørensen A. Chr. Sørensen er gift med Alfride Sorine Nielsen, f. i Guldager, 19. 9. 1911. Forældre: Kresten M. Nielsen, Landmand, Sædding, Hustru Dorthe Pedersen. Bedsteforældre: FF Niels S. Nielsen, tidl. ved Banen, bosat i Tjæreborg. FM Ane. MF Didrik Pedersen, fhv. Gdr., Sønderjylland. MM Anne. I A. Chr. Sørensens Ægteskab er der 4 Børn: Harry, Betty, Søren Kristian og Erling Kristian. Sørensen overtog Gaarden efter sin Far 1936. Areal: 17 Tdr. Land. Ca. 15 Kreaturer, 2 Heste samt Fedesvin. Bygningerne opført 1912.

ANTONIUS SØRENSEN, Gdr., *Thamsgaard, Nourup, Esbjerg.*

født paa Gaarden, 1. 1. 1906. Forældre: Niels Thomsen Sørensen, Gdr., Hustru Dorthea Marie Bennedsen. Bedsteforældre: FF Søren Nielsen, fhv. Gdr. FM Karen Sørensdatter. MF Hans Madsen Bennedsen, fhv. Gdr. MM Johanne. A. Søren-

sen er gift med Marie Immerkær, f. i Nr. Broby, 3. 7. 1911. Forældre: Niels Larsen, Gdr., Hustru (Maren) Kirstine. FF Lars Hansen. FM Sofie. MF Hans Jacobsen. MM Ane Kirstine Knudsen. I Antonius Sørensens Ægteskab er der 2 Børn: Jonna og Niels. Sørensen overtog Gaarden 1933 efter sin Far. Været i Slægtens Eje mindst 300 Aar. Areal: 38 Tdr. Land. Ca. 24 Kreaturer, 2—3 Heste samt Svin og Orner. Bygningerne opført efter Brand 1921.

HANS BRODER SØRENSEN, Gdr., Maade, Esbjerg.

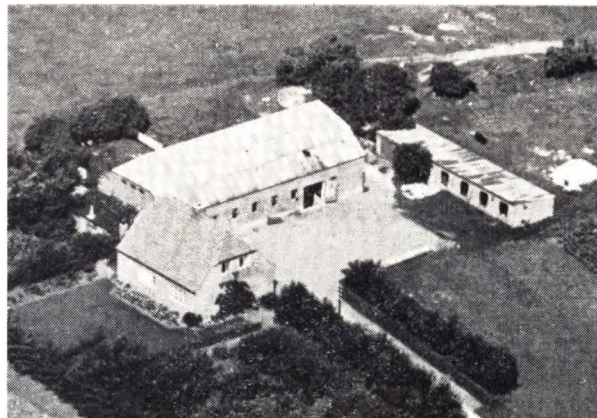
født paa Gaarden, 13. 12. 1888. Forældre: Morten Sørensen, fhv. Gdr., Hustru Anne Kristine Nielsen. Bedsteforældre: FF Søren Chr. Sørensen, fhv. Gdr., Nourup. FM Mette. MF Niels Mortensen, fhv. Gdr. MM Kirsten Madsen. H. Broder Sørensen er gift med Anna Kirstine Larsen, f. i Tostenæs, Tænefjord, 4. 1. 1890. Forældre: Jørgen Larsen, Landmand, Møen, Hustru Karen Stine Andersen. Bedsteforældre: FF Laust Nielsen, fhv. Gdr., Møen. FM Anne Margrethe Jørgensen. MF Jens Andersen, fhv. Gdr., Møen. MM Mette Stine. I H. Broder Sørensens Ægteskab er der 3 Børn: Vildrid 6. 6. 1924, Magnus 4. 4. 1929 og Gudrun Hjørdis 12. 7. 1932. Sørensen overtog Gaarden 1931 efter sin Far, der overtog den 1885. Areal: 55 Tdr. Land. Ca. 32 Kreaturer, 2 Heste, Traktor samt Svin.

HANS HENRIK SØRENSEN, Urmager, Veldtofte, Esbjerg.

født i Jerne, 10. 9. 1908. Forældre: Jonas Tingberg Sørensen, Maler, Landmand, fhv. Gdr., Hustru Anne. Bedsteforældre: FF Hans Henrik Sørensen, fhv. Lærer, Veldbæk Skole. MM Bertelina Bertelsen. MF Hans Jacobsen Bihl, fhv. Gdr., Skærbæk. H. H. Sørensen er gift med Ingeborg Sørensen, f. i Skads, 10. 8. 1913. Forældre: Niels Sørensen, fhv. Gdr., Veldtofte, Hustru Anne Marie Nielsen. Bedsteforældre: FF Jens Peder Sørensen, fhv. Gdr., Skads. FM Ane Marie. MF Niels Degn Nielsen, fhv. Gdr., Skads. MM Ingeborg Nielsen. I H. H. Sørensens Ægteskab er der 3 Børn: Anne 21. 2. 1936, Niels Erik 16. 1. 1937 og Elin 29. 12. 1941. Sørensen overtog Ejendommen efter sin sin Far 1935. Denne overtog den efter sin Far 1911. Areal: 13 Tdr. Land.

HANS LAMBERT SØRENSEN, fbr. Gdr., Muremester, Jerne Mark pr. Esbjerg.

født i Jerne Mark, 24. 5. 1882. Forældre: Niels Gaardhus, fhv. Snedker, Jerne, Hustru Else Kirstine Lambertsen. Bedsteforældre: FF Søren Henrik Sørensen, fhv. Gdr., Jerne. FM Ane fra Spangsbjerg Mølle. MF Lambert Lambertsen, Smed, Gdr., Jerne. MM Abelone. H. Lambert Sørensen er gift med Ane Marie Nielsen, f. i Jerne, 21. 7. 1886. Forældre: Niels Thomsen Nielsen, fhv. Gdr., Jerne, Hustru Kristine Højer. MF Peter Højer, Bødker, Ø. Linde. I H. Lambert Sørensens Ægteskab er der 1 Barn: Niels 1. 2. 1920. Sørensen købte Gaarden af sin Svigerfar 1924 med 22 Tdr. Land. Solgte 1947 og opførte en Villa paa 12 Tdr. Land, som han har hortforpagtet for 5 Aar.

HANS NIELSEN SØRENSEN, Gdr., Tourup, Esbjerg,

født i Tourup, 27. 1. 1906. Forældre: Søren Tomsen Sørensen, fhv. Gdr., Tourup, Hustru Marie Lene. Bedsteforældre: FF Søren Nielsen, fhv. Gdr., Nourup. MF Anders Tomsen Kjems, Gdr., Gjering. MM Anna Dorteia Hansen Sørensen. H. Nielsen Sørensen er gift med Gerda Valborg Pedersen, f. i Tourup, 30. 7. 1912. Forældre: Peder Pedersen, fhv. Gdr., Tourup, Hustru Anne Marie Nielsen. I H. Nielsen Sørensens Ægteskab er der 7 Børn: Erling 9. 12. 1934, Bente Marie 19. 11. 1935, Harry Gunnar 20. 1. 1937, Irma Irene 2. 2. 1940, Gnethe Inger 26. 12. 1941, Søren Peter 19. 12. 1943 og Anne Henning 9. 5. 1948. Sørensen købte Gaarden 1933 med 14 Tdr. Land. Siden tilkøbt 11. Bygningerne opført efter Brand 1934. 11 Kreaturer samt Svin. 1 Td. Land er beplantet med Frugttræer.

MORTEN SØRENSEN, Forpagter, Gl. Jerne, Esbjerg.

født i Veldtofte, 27. 10. 1909. Forældre: Jørgen Peder Hagen Sørensen, fhv. Landmand, Veldtofte, Hustru Kirstine Jensine Sørensen. FF Hans H. Sørensen, tidl. Lærer, Veldbæk. FM Sorine. MF Morten Sørensen, fhv. Gdr., Maade. MM Ane Kirstine Nielsen. M. Sørensen er gift med Oda Johanne Hansen, f. i Jerne, 18. 5. 1914. Forældre: Thomas Peder Hansen, fhv. Skomager, Gammelby, Hustru Margrethe Gregersen. Bedsteforældre: FF Jens Hansen, tidl. V. Nykirke. FM Karen. MF Niels Gregersen, tidligere Gammelby. MM Maren. I Morten Sørensens Ægteskab er der 4 Børn: Orla, Hagen Peter, Hans Hennik Thomas og Margrethe Kirstine. Sørensen overtog Forpagtningen 1947. Den tilhører Esbjerg Kommune. 18 Tdr. Land. 18 Kreaturer, 2 Heste samt Svin.

SØREN K. SØRENSEN, Gdr., Grønnegaard, Uglvig pr. Esbjerg,

født i Tjæreborg, 7. 4. 1879. Forældre: Peder Sørensen, fhv. Gdr., Tjæreborg, Hustru Johanne Pedersdatter. Bedsteforældre:

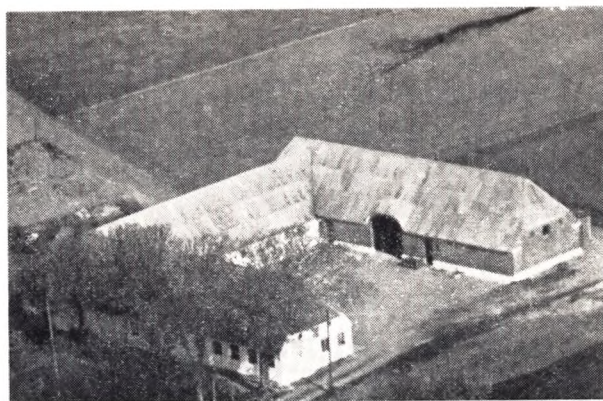

stine Marie Jensen, f. paa Gaarden, 30. 8. 1876. Forældre: Niels Peder Jensen, fhv. Gdr., Hustru Else Marie Andersen. Bedsteforældre: FF Jens Pedersen, fhv. Ejer af Uglviggaard. FM Maren Pedersdatter. MF Anders Heibol Lauridsen, fhv. Gdr., Andrup. MM Kirstine Marie. I Søren K. Sørensen's Ægteskab er der 1 Barn: Harriet Petrea 10. 5. 1913. Sørensen overtog Gaarden efter Svigenfaderen 1907 med 55 Tdr. Land. 1928 fraskilt 28 Tdr. Land til en Datter og Svigersøn. Idag 25 Tdr. Land. 20 Kreaturer, 2 Heste og Svin. Bygningerne opført 1873.

ASMUS THORSEN, Gdr., Kraglund pr. Esbjerg,

født i Frøslev, 17. 7. 1890. Forældre: Lorents Kristian Thorsen, fhv. Gdr., Hustru Ane Katrine Hansen. Bedsteforældre: FF fra Sønderjylland. MF Thomas Hansen, fhv. Landmand. MM fra Frøslev. Asmus Thorsen er gift med Bodil Katrine Pedersen, f. i Nr. Lyngvig, 10. 1. 1897. Forældre: P. Chr. Pedersen, Hustru Knudmine. Bedsteforældre: FF Gravers M. Pedersen. FM Ane Kristine Poulsen. MF Anders Kristian Andersen, fhv. Fisker, Nr. Lyngvig. MM Bodil Katrine. Thorsen overtog Gaarden 1926 efter sin Fader, der overtog den 1905. 22 Tdr. Land. Ca. 14 Kreaturer, 2 Heste og Svin. Gaarden kan føres tilbage til 1823. Bygningerne omtrent fra samme Tid.

NIELS THYGESEN, Gdr., Uglvig pr. Esbjerg,

født i Tourup, 14. 6. 1908. Forældre: Peder Thygesen, fhv. Gdr., Hustru Ane Nielsen. Bedsteforældre: FF Thøger Thygesen, fhv. Landmand, Gartner, Tourup. FM Kirstine. MF Søren Nielsen, fhv. Landmand, Tourup. N. Thygesen er gift med Signe Knudsen, f. i Arrild, 8. 1. 1908. Forældre: Poul Barming, Hustru Ingeborg. Bedsteforældre: MF Hans Peter Knudsen, Gdr., Alslev. MM Gertrud. I N. Thygesens Ægteskab er der 4 Børn: Peder Vilhelm, Arne Ingemann, Ruth og Poul Erik. Thygesen overtog Gaarden efter sin Far 1929. Areal: 32 Tdr. Land. Ca. 24 Kreaturer, 2—3 Heste og Svin. Stuehus opført 1865.

CHR. ØLGAARD, Kreaturkommissær, Gl. By, Skydebanvej,

født i Strellev, 4. 5. 1877. Forældre: Hans Ølgaard, fhv. Landmand, Strellev, Hustru Enne Bennesen. Bedsteforældre: FF Ole Ølgaard, fhv. Landmand, Strellev. MF Chr. Bennesen. Chr. Ølgaard er gift med Mette Nielsen, f. i Strellev, 3. 8. 1886. Forældre: Søren Nielsen, fhv. Gdr., Strellev, Hustru Maren Dejgaard Nielsen. Bedsteforældre: FF Niels Bjerg. FM Kinsten. MF Chr. Dejgaard Nielsen. MM Mette Katrine Andersen. I Chr. Ølgaards Ægteskab er der 1 Barn: Hans Peder 18. 11. 1914. Ølgaard havde Gaard her til 1932, men forpagtede sin nuværende 1933. Ca. 10 Tdr. Land. Resten udstykket til Kemikaliefabrik. Bygningerne opført 1906. Besætningen er ikke konstant, da Ølgaard handler en Del med den.